

Wœniñ dieke Jœn die dì maagina wœnna

Masia die dì kenne dene

¹ Kuruñ ma wa, ta jaan die dì ye wone wo, ama Nœmœ Nuawœiñ, vuodieke dì yine Yisa Masia, die wœj beri mœj ajañ Nœmœ. Ta bì yi Nœmœ. ² Piiliku me wo Nœmœ Nuawœirœ gie wœj beri mœj ajañ Nœmœ. ³ Die Nœmœ die dì naañ jaan mana a nyiñ u ma, ta jaan die wori Nœmœ dì naañ ta ka ka nyiñ u ma. ⁴ U ma die miivoli dì bì beri, u naga a yia vuota, ta miivolike mi dì yi vuota chaanœiñ, ⁵ ta chaana tœngbañka gie vuota lœmuñ ma, ta lœmuñku dì ka bœagi a lige chaanjku.

⁶ Nœmœ die dì tuñ daa wœnyi ba wasinana Jœn, ⁷ dì u keñ a keñ balı vuosi dì Yisa Masia yine vuota chaanœiñ, dì ba yi Yisa wa yada. ⁸ Wœniñ Jœn womi die ka yi chaanjku, ama die u ko keñ mœj dì u keñ balı vuosi chaanjku wia. ⁹ Yisa wa gie yine wusie chaañ dieke die dì kenne tœngbañka gie me, ta chaana vuota mana ma.

¹⁰ Die u keñ wo dœnia ka gie me, ajañ Nœmœ die dì naanna dœniaka gie a nyiñ u ma wa yori, tœngbañka gie vuosi die ka mœñji wa. ¹¹ Die u kenne tœngbañka gie me wo, die u bie wo u gbañ gbañ vuosi Izara vuosi jiginj, ama die ba ka tuo wo. ¹² Ama vuodiekiemba mana die dì tuone wo ta yi wo yada wa ta nagı ba gbañ a yi wa wa, banœiñ die u yi ba sieñ ba bœriñ Nœmœ ballı.

13 N̄m̄iñ gbañ gbañ die vana ba b̄irin̄ u ball̄ daa vuota die vana ba b̄irin̄ N̄m̄iñ ball̄ sañña dieke ba m̄iñrūna ba wa.

14 Sañña dieke N̄m̄iñ Nuawūri die d̄i kenne ta yi vuota wa, die u beri miñ añañ t̄i t̄iñgbañka gie me, ta die suuli añañ z̄oölinchigila añañ wusie dagin̄. Die t̄i ye u chaankpeñkriñ miñ, ta kanuñ chaankpeñkriñ mi die nyiñ wa u Ch̄oñ N̄m̄iñ jigiñ miñ, dama u yine u Buñ dembiñ balim̄iñ.

15 Sañña dieke Jōon vuodieke d̄i s̄inana vuosi N̄m̄iñ nyaabu d̄i kenne ye wo wo, die u bal̄ u wia ta nat̄i d̄i, "Vuodieke wia die n balala n̄i d̄i, 'U nan keñ n kuañ chaañ ama u t̄iañ miñ miñ dama u wɔñ beri miñ ta ba ye m̄iñrū miñ wa, wunna.' "

16 U suuline añañ z̄oölinchigila wia u yia ti sunjñiñ a ḡuta sunjñiñ ma. **17** Mosisi die yi ti N̄m̄iñ miraha miñ, ama Yisa Masia n̄iñ die keñ añañ z̄oölinchigila añañ wusie dagin̄. **18** Vuon̄ wori a ye ye N̄m̄iñ; ama u gbañ gbañ Buademb̄iñ balñka vuodieke d̄i benne u lugin̄ wa ta b̄i mu wa, wunin̄ u yuorine a dagiñ t̄i N̄m̄iñ d̄i s̄ina dene.

Jōon, vuodieke die d̄i s̄inana vuotamba N̄m̄iñ nyaabu wia

(Mat. 3.1-12; Maki 1.1-8; Luki 3.1-18)

19 Die Juu vuosi nyiñkura die d̄i benne Jerusalemi ma wa die d̄i tuñ kikaabitiba nyiñkura añañ Liiva vuosi Jōon jigiñ d̄i ba ga piásı wa d̄i, "M̄in̄ia yine fu?"

20 Die u ka zetiye d̄i u kaañ yinj̄i bal̄ ba w̄iñ, ama ta die bal̄ yuori be d̄i, "Daa manuñ n yine N̄m̄iñ Vuovvarik̄iri, Masia wa."

21 Die wia die ba piası wa dı, “Die nıŋ, mınıa yine fu? Yiwo Elaja?”

Jœon die dı yinjı a balı ba dı, “Aayı, n ka yi wo.”

Die ba bı piası wa dı, “Fu yine Nmıŋ naazua wa?”

Ü yinjı balı ba dı, “Aayı, n ka bı yi wo.”

22 Die wia ba bı piası wa dı, “Ta mınıa yine fu? Balı tı vuodieke fu yine aŋ tı ga balı vuodiekeomba dı tunna tı wa. Lalıa fu balı yaa gamma fu ma?”

23 Jœon die dı yinjı balı ba aŋaŋ wudieke Nmıŋ naazua Azaya die dı bala dı,

“Manıŋ n yiwo lɔlı dieke dı benne haagıŋ ma a nata dı

Nı wonsı sietugıſıka a yi tı Yemutieŋ.”

24 Die tuntuntıba die nyıŋ wa Farasisi* vuosi jigıŋ mıŋ. **25** Ta die bı piası Jœon dı, “Dı yi fu ka yi Masia wa, ta ka bı yi Elaja, ta ka bı yi Nmıŋ naazua wa, bıa wia fu sıa vuosi Nmıŋ nyaabu?”

26 Jœon dı yinjı balı ba dı, “Manıŋ n sıa vuosi aŋaŋ nyaan, ama vuon bie nı sıŋ ta nı ka sıba wa. **27** Wıoniŋ u yiwo vuodieke dı bala u keŋ n kuaŋ chaŋ, ta maŋ ka mu dı n forisi u nıra guune gbaŋ.” **28** Wıaha gie mana die yiye mıŋ Betani tıŋ ma, Jœodani mugırı nmıŋ pɔsıŋ chaan. Mi die Jœon die dı sıa vuosi Nmıŋ nyaabu.

Yisa yine Nmıŋ Yiipɔlı

29 Ka tunvusa, Jœon die dı ye Yisa dı kienene u jigıŋ, u baarı dı, “Ye, Nmıŋ kaabiŋ Yiipɔlıka

* **1:24** 1.24 Farasisi mba die yiwo Juu vuodiekeomba nine die nımtuna aŋaŋ Mosisi mıraha dusıŋ.

wunna, wunniŋ u bala u wiari tñgbaŋka gie vuosi biaŋ. ³⁰ U yine vuodieke wia die n balala wa dí, ‘Daa wonyi nan keŋ n kwaŋ chaŋ ta tiaŋ miŋ dama u wɔŋ beri miŋ ta ba ye miři miŋ wa.’ ³¹ Die n ka siba wa, ama die n kenye miŋ a sia vuosi aŋaŋ Nmíŋ nyaan̄ amu Izara vuosi[†] mana nan siba wa.”

³²⁻³³ Ta Jōon dí bı balı a yi vuosisi dí, “Saŋŋa dieke die n kana ka siba vuodieke u yine wo, ama Nmíŋ vuodieke dí tñnna miŋ dí n keŋ sii vuosisi u nyaabu die dí balı miŋ dí, ‘Vuodieke fu keŋ ye ta n Halıkasıka dí keŋ suŋŋ kalı ta wiari beri aŋaŋ wa, fu sımma a baari wunniŋ u yine vuodieke dí bala u nagı n Halıkasıka a sıma vuosi svgıtı. Ta die maŋ seŋ ye Nmíŋ Halıkasıka, ta u nyiŋ ɣmíŋsikpeŋ a keŋ suŋŋ, ta nıası ɣmarıŋ a keŋ suŋŋ kalı Yisa ma ta wiari beri aŋaŋ wa.’ ³⁴ Naa maŋ ye, ta bala nı dí wunniŋ u yiwo Nmíŋ Buadembike.”

Yisa bımbuŋjaŋ kvaŋandıüsırıŋ wia

³⁵ Ka tñnvıusa bıbra Jōon die dí bı zie mi aŋaŋ u kvaŋandıüsırıŋ bale, ³⁶ ta keŋ ye Yisa dí chınnana a tıanna, u baari dí, “Ye, Nmíŋ Yiipolıka wunna.”

³⁷ Die u kvaŋandıüsırıba bale wo die dí wunna u balala wa, die dí vaa wa ta dí Yisa kvaŋ. ³⁸ Yisa die dí keŋ yiŋŋi a daansi u kvaŋ a ye ba dına wa, u pıası ba dí, “Bıa nı yaala?”

Die ba yiŋŋi balı wa dí, “Dıdagırı, tı yaala tı sımma fu benne jigidieke wo?”

† **1:31** 1.31 Juu vuosi saaŋ bına yi Izara vuosi.

39 Yisa dı yinjı balı ba dı, “Nı keŋ a ye jigidieke n benne wo.” Die wıa die ba dı wa a ga a ye jigidieke v benne, ta die bie v jigin daarı mana. (Die dı yiwo ńmıntıvası bimbilimiń anısa saŋja.)

40 Vuosi bale dieke die dı wunna Jōon balıkı ta die dı Yisa kuańka wonyı die yine Andurusi, die v yiwo Simoni Piita nımbua. **41** Die v nyına Yisa jigiri kuańčhaań die v ga lagı lagı a ga yaalı v nımbua Simoni jigin a balı wa dı, “Tı ye Masia wa mıň.” (Masia chıań yiwo “Ńmıň Vuovvuarıkıň.”) **42** Womı die v nagı Simoni a ga Yisa jigin. Yisa die dı daansı wa die, ta balı dı, “Yiwo Simoni vuodieke dı yine Jōon buadembıň, ama fu saań nan bı yi Siifasi.” (Siifasi ańań Piita mana yiwo bonyı, a chıań yiwo “Tań”.)

Yisa die dı wana Filipi ańań Nataniali dene

43 Die ka tınvıvısa Yisa die dı yaala dı v ga Galili, ta die ga jigidieke Filipi die dı benne a ga balı yı wa dı, “Keŋ dıa mıň.” **44** Filipi die nyıń wa Befisada, tıgıdieke Andurusi ańań Piita dı nyınnı. **45** Filipi dıań die dı ga yaalı Nataniali jigin a balı yı wa dı, “Tı ye vuodieke Mosisi dı maagına v wıa Ńmıň mıraha gbańku ma wa, ta Ńmıň naazvalıba dıań dı maagı v wıaha. U yiwo Yisa, vuodieke dı yine Josefu buadembıň ta nyıń Nazeriti wa.”

46 Nataniali die dı baarı dı, “Nazeriti? Wıvıunıń nan bıagı nyıń Nazeriti?”

Filipi die dı yinjı balı wa dı, “Keŋ a ye.”

47 Yisa die dı yene Nataniiali dı kienene u jigiri, die u balı naa yaa gamma u ma dı, “Izara vuon wusie wunna dama u yiwo burichini vuon.”

48 Nataniiali die dı pıası wa dı, “Yiwo lalıa a sıba mıŋ?”

Yisa die dı yiŋŋi balı wa dı, “Filipi die dı yene ka wa fu wa, ta maŋ wɔŋ ye fu, fu benne künkamıŋ tıuka chıaŋ.”

49 Mi Nataniiali die dı balı wa dı, “Dıdagırı, yiwo Nmıŋ Bıa ta bı yi Izara naaŋ wa.”

50 Yisa die dı pıası wa dı, “N bala fu dı n ye fu mıŋ saŋŋa dieke fu benne künkamıŋ tıuka chıaka wıa fu yi mıŋ yada? Nan dı yese wukpıuma pam a tıaŋ naa. **51** Wusie maŋ bala nı, nı nan ye arızanna dı yuorine, ta Nmıŋ malakasi dı keŋ a suvna Vuota Bıa ma, ta jıala gara nmıŋsikpen.”

2

Yisa die dı vana nyaanı dı tarıgı yi daaŋ dene

1 Ka daraa ataa daraanı die ba yaa hoguhaalı banwula siele Keenani tıŋ ma, Galili tıŋgbanı ma. Die Yisa nuŋ die bie mi **2** ta die ba wa Yisa aŋanı u kuaŋandıüsırıba gbaŋ dı ba keŋ banwulaka jigin.

3 Die banwulaka daa dieke ba nyunene wo dı kenne kpatı wa, Yisa nuŋ die dı balı a yi Yisa dı, “Banwulaka daabu kpatıya mıŋ.” **4** Yisa die dı yiŋŋi balı wa dı, “N naa, bıa fu yaala n yi? N saŋŋa ye ka tıgıya.”

5 Yisa nuŋ die dı balı tıntıntıba dı benne mi wo dı, “Nı yi wudieke u bala nı dı nı yi.”

6 Die nyaanı gbiesi ayıaba die zene mi, nyindiekemba Juu vuosisi dı yinene nyaanı a yie

ta yɔɔra nita, siba ba jiāmīñ dì sīna die wo, die a kaanı mana die bıagı juo nyaanı siba galonsi banjısı-le yaa banjısı-taa. ⁷ Yisa die dì balı a yi tuntuntuba dì, “Nı yi nyaanı suuli gbiesisi.” Die wia die ba yi nyaanı a suulihe pili pili. ⁸ Womi die u balı a yi ba dì, “Nı yuori butanı a yaa ga yi banwulaka jakuvırı.” Die ba yi die, ⁹ die jakuvırı dì laj nyaabu ta ye bu tarıgına a yi daanı, ama die u ka siba jigidieke daabu die dì nyunna, ama tuntuntuba die dì yuorine nyaabu die dì siba. Die wia die u wa daa dieke die dì faarına hɔgɔ wa ¹⁰ a balı yi wa dì, “Vuɔŋ mana ḥaaŋ wolıŋ a tıa wa daa dieke dì nansına, ta ka kuaŋ chaanı vuodiekiemba u wana dì keŋ nyu a bugı u wa tıa daa dieke dì kana ka nansı wa. Ama fɔnıñ nıñ nagı wa daa dieke dì nansına wa a lɔbırı a keŋ tuŋı saŋka gie?”

¹¹ Naa die yiwo Yisa bumbuŋaŋ mamachi wukpıññ. Die u yi ke wo Keenani tıñ ma, Galili tıngbaŋ ma. Naa die dagı vuosisi u yalla Nmıñ yiko die; die wia u kuaŋandıusırıba die dì yi wo yada.

¹² Ka kuaŋ chaanı Yisa aŋaŋ u nıñ aŋaŋ u nımballı aŋaŋ u kuaŋandıusırıba die dì ga Kapenɔmi a ga bie mi daraa ale.

*Yisa die dì wınsına Nmıñ jiāmīñ
juokpeŋkpuikı svŋ dene*

(Mat. 21.12, 13; Maki 11.15-17; Luki 19.45, 46)

¹³ Die Juu vuosi gasıtlaŋku* dıvıga saŋja die gbigiye mıñ, die wia Yisa die dì ga Jerusalemi

* **2:13** 2.13 Nmıñ malaka die kuna Ijipiti bumbuŋaŋ ballı dembisi ta vaa Izara ballı dembisi.

dı ʊ ga dii duugaka mi. ¹⁴ Die ʊ kenne mi wo, ʊ ga juu Nmιn jiamin juokpeñkpiuku svη, a ye dembisi dı yalla niige ajan yiise ajan ȳmarisi a daa, ta bataj dı kali ba teebulisi me a tariga ligire. ¹⁵ Die ʊ nagı guune a ȳmu kpaasiŋ a yagı dɔŋisisi mana a nyiŋ Nmιn jiamin juokpeñkpiuku ma, ta die kpaŋji vuodiekiemba dı tariguna ligirehe teebulisi a bubi bubi ta ligiribiehe die dı nan a jaasi. ¹⁶ A balı yı vuodiekiemba dı yalla ȳmarisi a daa wa dı, “Nı nagıha a nyiŋ gien! Nı da nagı n Chua tigin a buriŋ nyon!” ¹⁷ Mi die ʊ kvaŋandusırıba dı tınsı dı Nmιn gbaŋku baarı dı, “N nine ȳmıntıya yaa gamma fu tigiri gie wıa pam.”

¹⁸ Die Juu vuosi nyiŋkuraха die dı yinŋji keŋ ʊ jigin ajan wwpıasikin dı, “Bıa mamachi wıuŋ fu nan yi aŋ ka dagı dı yaa yiko dı fu yi wıaha gie?”

¹⁹ Yisa die dı yinŋji balı ba dı, “Nı kpaŋji Nmιn jiamin juokpeñkpiuku gie a taan ta n nan nagı daraa ataa a bı mü ka.”

²⁰ Die Juu vuosisi dı yinŋji balı dı, “Bına baŋısı-nısa ajan aywaba ba nagı mü Nmιn jiamin juokpeñkpiuku gie, ta foniŋ fu baarı nan nagı daraa ataa a mü ka?”

²¹ Ama Nmιn jiamin juokpeñkpiun dieke Yisa dı balala wa yiwo ʊ gbaŋ gbaŋ ʊ nyiŋgbanıŋ.

²² Nmιn die dı svıgırına wa a nyiŋ kumbu me kvaŋ chaŋ wa, ʊ kvaŋandusırıba die dı tınsı dı ʊ balı wıuři gie mü, ta die yi Nmιn gbaŋku ajan Yisa die dı bala wudieke wo yada.

Yisa di sıbına vuon mana svη dene

²³ Die Yisa die dı yene bie Jerusalemi ma wa gasıtiaŋku saŋka vuosi pam die dı ye u tūnna mamachi wukpiumaha ta yiwo yada. ²⁴ Ama Yisa die dı ka nagı u gbaŋ a yi ba, dama die u siba vuota mana suŋ muiŋ. ²⁵ Die vuonj ka mu u dagı wa vuota dı sına dene dama u wɔŋ siba vuota berinj.

3

Yaa gamma Yisa aŋaŋ Nikodimosi wia

¹ Die daa wunyı die benne ba wasa wa Nikodimosi. Die u yiwo Juu vuosi nüŋŋanduisuruba wunyı, ta bı yi Farasi vuonj. ² Yuŋ kaaŋ die u ga Yisa jigiŋ a ga balı wa dı, “Dıdagırı, tı siba a baarı yiwo dıdagırı dieke Nmıŋ dı tūnna, dama vuonj wori a nan bıagı tuŋ tūnkpiŋ dieke fu tūnnana naa, ntaala Nmıŋ bie u jigiŋ.”

³ Yisa die dı yiŋŋi a balı wa dı, “Wusie maŋ bala fu, vuonj wori a baan bıagı juu Nmıŋ naari ma, ntaala ba yiŋŋi müri wa.”

⁴ Nikodimosi die dı pıası wa dı, “Lahı ba baa ba yiŋŋi müri vuodieke dı kana ka yi bıabılıŋ? Dama u kaanı bı bıagı a juu u nuŋ nyuuti ma aŋ ba bı müri wa bıbra.”

⁵ Womi Yisa die dı yiŋŋi balı wa dı, “Wusie maŋ bala fu, dı vuonj kaanı bıagı juu Nmıŋ naari ma ntaala u ye müriŋ bule, die yine Nmıŋ Halıkasıka aŋaŋ Nmıŋ nyaanı sıla wia. ⁶ Vuota nuŋ müra vuota ama Halıkasıka müra haalıŋ. ⁷ Die wia da vaa ka yi fu mamachi n bala fu dı, ‘Sie ba bı müri nı wa.’ ⁸ Bulogisını nıga gara jigidieke ka yaalala, ḥaaŋ wuŋ wa ka dəntı ama

ta ka sıba jigidieke ka nyinna yaa ka ganana. Die gbaŋ gbaŋ vuodiekeomba mana N̄m̄iŋ Halikasika d̄i m̄urina d̄i s̄i.“

⁹ Nikodimosi die d̄i p̄iası wa d̄i, “Lalıa naa d̄i baa ka yi?”

¹⁰ Yisa die d̄i yinji a balı wa d̄i, “Yiwo Izara vuosi d̄idagırıkpıŋ ta ka sıba wıaha chıası? ¹¹ Wusie maŋ bala f̄u, tı bala nı wudieke tı sıbına, ta bı bala nı wudieke tı yene, ama nı ka tuose tı wıaha. ¹² Dıı yi nı ka yi m̄iŋ yada yaa gamma tıŋgban̄ka gie wudiekemba n̄ bala nı wa, die nıŋ maŋ balı nı arızanna ma wıa nı baa nı yiwo lalıa a yi yada? ¹³ Vuon̄ ye ka jıalı ga arızanna ma sie manıŋ Vuota Buıa vuodieke d̄i nyinna arızanna ma a keŋ s̄uŋ̄ wa.”

¹⁴ Mosisi die d̄i nagına kuytu javıvukıŋ a bɔbı a marı daaŋku ta kɔtı ka zie haagıŋ ma dene wo, die gbaŋ gbaŋ ba baa ba kɔtı manıŋ Vuota Buıa wa N̄m̄iŋsikpeŋ, ¹⁵ amu vuodieke mana d̄i yine m̄iŋ yada nan ye miivoli dieke d̄i wone kpatıŋ. ¹⁶ Dama N̄m̄iŋ d̄i faasına cho tıŋgban̄ka gie vuosi wıa; die u yi tı u Buabalımuŋ amu vuodieke mana d̄i yi Buadembike gie yada u kaaŋ daansı kpi, ama u nan ye miivoli dieke d̄i wone kpatıŋ. ¹⁷ Dama N̄m̄iŋ die ka tıŋ̄ u Buıa wa d̄i u keŋ d̄ii tıŋgban̄ka gie vuosi sarıya ama d̄i u keŋ a gbatı ba taan̄.

¹⁸ Vuodieke mana d̄i yine N̄m̄iŋ Buıa wa yada N̄m̄iŋ kaaŋ d̄ii u sarıya a chıvısi wa, ama vuodieke mana d̄i kana ka yi wo yada nıŋ, N̄m̄iŋ wɔŋ̄ d̄ii u sarıya ta baa u chıvısiya m̄iŋ, dama u kana ka yi wınuŋ̄ N̄m̄iŋ Buabalıŋka yada wa wıa. ¹⁹ Wudieke wıa N̄m̄iŋ die d̄i

dine ba sarıya ta baarí ba chwusiya yiwo naa; N̄m̄iñ Buadembike die keñye m̄iñ d̄i u yuori wo tñgbanjka gie vuosi nine ama ta tñgbanjka gie vuosi d̄i yaala l̄im̄iñ a t̄ian̄ chaan̄iñ, dama ba t̄unnana t̄untumbati wia. ²⁰ Vuodieke n̄iñ mana d̄i yinene b̄iañ hawa chaan̄iñ ta ka yaala u gbigi chaan̄iñ, dama u ka yaala u t̄umbatit̄i nyiñ yaalñ ma. ²¹ Ama vuodieke n̄iñ mana d̄i t̄unnana wudieke d̄i muña kieñ wo chaan̄iñ ma, d̄i vuon̄ mana s̄imma a baarí N̄m̄iñ beri u t̄umma mana ma.

Jōon die di dagina yaa gamma Yisa ma dene

²² Genke kvañ chaañ Yisa añañ u kvañandüsüriba die d̄i ga Judia tñgbañ ma, die u yi daraa ale añañ ba, ta sia vuosi N̄m̄iñ nyaañ. ²³⁻²⁴ Sañka mi Jōon, vuodieke d̄i s̄inana vuosi N̄m̄iñ nyaabu die ye ka juu dansarika ma, ta bie Enoni, jigidieke nyaañ die d̄i faasina dala, ta vuosi die d̄i kieñ u jigin u sia ba N̄m̄iñ nyaabu. Enoni die d̄i ka yua añañ Salimi.

²⁵ Daañ kaan̄i die Juu vuon̄ wonyi die d̄i piili a n̄iga n̄inhagiruñ añañ Jōon kvañandüsüriba yaa gamma N̄m̄iñ jiamuñ nyaañ s̄ula wia. ²⁶ Die wia die ba ga Jōon jigin a ga balı wa d̄i, “D̄idagiru, vuodieke die d̄i benne añañ fu Jōodani mugiri mi wo chaaku, daa dieke die fu bala d̄i u yiwo N̄m̄iñ Vuovvarikurı, tı wuñ d̄i u gbañ u sia vuosi N̄m̄iñ nyaañ, ta vuon̄ mana d̄i gara u jigin.”

²⁷ Jōon die d̄i yinji balı ba d̄i, “Vuong kaan̄ b̄iağı a yi wiñ ntaala N̄m̄iñ vuvaruna wa. ²⁸ Ni gbañ gbañ n̄i yiwo n̄ daansiatielin̄ d̄i die n̄ baluya d̄i, manuñ n̄ ka yi ‘N̄m̄iñ Vuovvarikun̄ Masia wa,

ama maniŋ N̄miŋ d̄i woliŋ a tuŋ d̄i n̄ dia u niŋja a keŋ yi u keniŋ siri.²⁹ H̄oguhaalu wa yiwo h̄ogufaarit̄u wa suti. H̄ogufaarit̄u wa zua ḥaaŋ zie miŋ, d̄i yi u keŋ wuŋ u l̄ol̄iŋ, u suŋ ḥaaŋ f̄ial̄i miŋ. Die gbaŋ gbaŋ maŋ yaa s̄ugifial̄iŋ pam Masia wa wia. ³⁰ D̄i mu wuŋiŋ Masia wa saaŋ j̄valima ta maniŋ n̄ saaŋ suŋma t̄uŋgbəŋ."

Vuodieke di nyinna ḥm̄iŋsikpeŋ wia

³¹ Vuodieke d̄i nyinna ḥm̄iŋsikpeŋ t̄iaŋ vuon̄ mana miŋ, ama vuodieke kemb̄a d̄i nyinna t̄uŋbaŋka gie, baniŋ ba yiwo t̄uŋbaŋka gie tieliŋ, ta bala vuota wubalika. Vuodieke d̄i nyinna ḥm̄iŋsikpeŋ t̄iaŋ vuon̄ mana, ³² a b̄i ḡut̄i u bala wudieke u yene ta wuŋ, ama vuon̄ ka tuose u wiaha. ³³ Ta vuodieke mana d̄i tuone u wiaha dagiya d̄i N̄miŋ wia yiwo wusie. ³⁴ N̄miŋ Buademb̄iŋ dieke u tunna wa balala N̄miŋ wia, dama N̄miŋ yi u Buademb̄ike Hal̄kas̄i dieke d̄i dala ta wo magis̄iŋ. ³⁵ N̄miŋ cho wo u Buwa wa ta naḡi jaan̄ mana a yi u nuusi me. ³⁶ Vuodieke niŋ mana d̄i yine N̄miŋ Buwa wa yada, yaa miivoli dieke d̄i wone kpatiŋ, ama vuodieke niŋ mana d̄i kana a yi Buwa wa yada kaan̄ ye miivoli mi, ama N̄miŋ s̄inyiřiŋ nan d̄i bie u ma yaa gamma haahuu.

4

Yisa aŋaŋ Samaria h̄ogu wuŋyi wia

¹ T̄o, die Farasisi vuosisi d̄i wuŋ d̄i Yisa yesē vuosi pam a sia ba N̄miŋ nyaabu, ta ba yie u kuaŋjandiuřiŋ a t̄iaŋ Jœon. ² Wusie, die Yisa gbaŋ gbaŋ die ka sia vuosisi N̄miŋ nyaabu ama

die dı yiwo u kuaŋandusırıba die sınana ba.
³ Die Yisa die dı wunna wudieke vuosi dı balala
 yaa gamma u ma wa, die u nyiŋ Judia tıŋbaŋ
 ma ta yinŋji ga Galili tıŋbaŋ ma. ⁴ Die dı yi talası
 dı u daagi Samaria tıŋbaŋ ma.

⁵ Die u daagi mi a keŋ tuŋ tıŋ kaanı ba
 wasınana Sayika, Samaria tıŋbaŋ ma, mi die
 ka yva aŋaŋ kuaŋ dieke Jakobu die dı nagına a
 yi u Bua Josefu wa. ⁶ Die buluŋ dieke die dı yine
 Jakobu sıtı wa die bie mi, die Yisa dı gbalığı
 aŋaŋ chombu ta sʉvʉŋ kalı buluke chıaŋ. Die dı
 yiwo ɿmuntwası saŋja.

⁷ Die Samaria hɔgʉ wʉnyi dı keŋ dı u yuori
 nyaan, Yisa die dı balı yi wa dı, “Yi mʉŋ nyaan
 aŋ n nyu.” ⁸ Saŋka mi die u kuaŋandusırıba die
 ga wa tıka sʉŋ dı ba daa nyindiike.

⁹ Juu vuosi die ka saaga dı ba lagıŋ dii ta nyuo
 aŋaŋ Samaria vuosi a nyiňa kpaliɓalumıŋ ma.
 Die wia Samaria hɔgʉ wa die dı yinŋji a pıası dı,
 “Fʉnʉŋ yiwo Juu vuon ta manʉŋ maŋ yi Samaria
 vuon, lalıa fu jʉvsa mʉŋ dı n yi fu nyaan?”

¹⁰ Yisa die dı yinŋji a balı wa dı, “Dıu yi fu tıŋ
 sıba piini dieke ɿmʉŋ dı yaala u yi fu, ta bı sıba
 vuodieke n yine ta jʉvsa fu nyaan naa, tıŋ nan
 pıası mʉŋ dı n yi fu miivoli nyaabu mi, ta n tıŋ
 nan yi fu.”

¹¹ Hɔgʉ wa die dı baari dı, “Jakʉvʉŋ, wo gʉvʉga,
 ta buluke dı gole, sıa fu baa fu ye miivoli nyaabu?
¹² Tı chɔoŋkʉvʉŋ Jakobu die tune buluke gie a yi
 ti, ta wʉnʉŋ aŋaŋ u ballı aŋaŋ u dɔŋısı mana dı
 nyu a nyiň ka ma. Yile dı tıaŋ Jakobu mʉŋ?”

¹³ Yisa die dı yinŋji balı wa dı, “Vuodieke nʉŋ
 mana dı nyune nyaabu gie, nyanyuule nan bı

yigi wo; ¹⁴ ama vuodieke nij mana dí nyune nyaan̄ dieke n bala n yi wa, nyanyuule kaañ b̄i yigi wo. Nyaan̄ dieke n bala n yi wa wa nan b̄iruñ buluñ u suñ ma a yia wa nyaan̄ dieke dí yinana miivoli, ta yi wa miivoli dieke dí wone kpatuñ.”

¹⁵ H̄ogu wa die dí balı yi wa dí, “Jakusuñ, yi miñ nyaabu gie a mu nyanyuule kaañ b̄i yigi miñ ta n kaañ b̄i a keñ gie a yuori nyaan̄.”

¹⁶ Yisa die dí balı yi wa dí, “Ga a ga wa fu churu añ ni viiri keñ gienā.”

¹⁷ U balı wa dí, “N wo churu.”

Yisa die dí yinji balı wa dí, “Funuñ balı wa wusie, fu bala dí wo churu wa. ¹⁸ Dama die yallı wa chulluñ banu ta daa dieke fu benne u jigiñ lele wo dí ka señ yi fu churu. Balı miñ wa wusie.”

¹⁹ H̄ogu wa die dí baari dí, “Jakusuñ, n siba a baari yiwo N̄miñ naazua. ²⁰ Tiniñ Samaria vuosi ch̄oçkuvuñ die jiama N̄miñ kunkogiri gie sikpeñ ama niniñ Juu vuosi baari dí Jerusalemi ma yine jigidieke dí muna tı jiñ N̄miñ.”

²¹ Yisa dí balı yi wa dí, “N taa, yi n würi gie yada, sañja kieñ ta vuota dí kaañ jiñ tı Ch̄oç N̄miñ kunkogiri gie sikpeñ yaa Jerusalemi ma. ²² Niniñ Samaria vuosi ka siba vuodieke ni jianna ama tiniñ Juu vuosi niñ siba vuodieke ti jianna miñ dama gbatitaanuñ wia nyuñ wa Juu vuosi jigiñ miñ. ²³ Ama sañja kieñ, ta wəñ keñ miñ, sañja dieke vuodiekeembä dí senne jiama tı ch̄oç N̄miñ wa nan señ jiñ wa u Halikasika hagiruñ ma ta summa vuodieke u yine, dama banuñ vuosi mi tı Ch̄oç dí yaala dí ba jiama wa. ²⁴ N̄miñ yiwo Haaluñ, ta vuodiekeembä dí jianna

wa mu ba jıama wa aŋaŋ wusie, u Halıkasıka hagırıŋ ma.”

²⁵ Höḡu wa die dı balı wa dı, “N sıba a baari Masia wa vuodieke ba wasınana Nmıŋ Vuovvarıkırı nan keŋ, ta u keŋ keŋ u nan dagı tı wıaha gie mana chıası.”

²⁶ Yisa die dı yinŋi balı wa dı, “Manıŋ n wonde, vuodieke dı balala wıa aŋaŋ fu naa.”

²⁷ Womı die u kvaŋandıüsırıba die dı yinŋi keŋ, die dı yi be mamachi pam u balala wıa aŋaŋ höḡu wa, ama ba wınyı mana die ka pıası höḡu wa dı, “Bıa fu yaala?” Yaa a pıası Yisa dı “Bıa fu bala wıa aŋaŋ höḡu wa?”

²⁸ Womı höḡu wa die dı vaa u kpagırı mi, ta yinŋi ga tıka sun a balı yi vuosisi dı, ²⁹ “Nı keŋ ye daa dieke dı bala mıŋ wudiekemba mana n yine. U baan yi Nmıŋ Vuovvarıkırı?” ³⁰ Die wıa, die ba nyıŋ tıka ma a ga Yisa jıgiŋ.

³¹ Saŋka mi die Yisa kvaŋandıüsırıba die dı juvsıa wa dı, “Dıdagırı dıi nyındıike.”

³² Yisa die dı yinŋi balı ba dı, “N yaa wa nyındıike a baan dıi ta nı ka sıba bu wıa.”

³³ Die wıa, u kvaŋandıüsırıba die dı pıasa tanj dı, “Dı baan yi vuon yalla nyındıike a keŋ yi wa?”

³⁴ Yisa die dı balı a yi ba dı, “Manıŋ n nyındıike yi wo dı n yi vuodieke dı tınnıa mıŋ wa duŋŋıu a kpatı, u tıvımaha u nagına yi mıŋ dı n tıŋı wa. ³⁵ Nıniŋ nı ḡaaŋ bala dı, ‘Chııtı a nısa tıala ta zaaha gobiku tıgı.’ Ama n bala nı dı nı mıŋŋı a daansı kwatıtı, zaaha bieye mıŋ aŋaŋ gobin. ³⁶ Ta zaagobiribe nan daansı tuo ba tune, ta zaa dieke ba gobinene wo, banıŋ ba yine

vuota diekemba dı baan̄ daansı ye miivoli dieke dı wone kpatıŋ, ta vuodiekiemba dı bürına wa aŋan̄ vuodiekiemba dı gobine mana nan daansi yaa svigifialıŋ zaaha wia. ³⁷ Dı yiwo wusie ba balla dı, ‘Bataŋ bürinana ta bataŋ diaŋ dı gobe.’ ³⁸ N tuma nı dı nı ga gobi jigidieke nı kana ka bürıya; vuosi bataŋ die kuna ta nı keŋ die ka nyvarı.”

Samaria vuosi pam die dı yine Yisa yada wia

³⁹ Die Samaria vuosi pam die dı wuŋ hɔgv̄ wa dı bala dı, “Yisa balı mıŋ mıŋ wudiekemba mana n yine”, ta die yi Yisa yada. ⁴⁰ Die wia die ba kenne ʊ jigiri, ba jvʊsı wa dı ʊ wıarı a bemme ba jigiŋ; die wia Yisa die dı wıarı ba jigiŋ damvumma ale.

⁴¹ Vuosi pam die dı yiwo yada a gvt̄ aŋan̄ wudieke ʊ balla wa, ⁴² ta balı a yi hɔgv̄ wa dı, “Lele tı yi yada mıŋ, daa wudieke fu balla wa wia ama tı gbaŋ gbaŋ tı wuŋ wa mıŋ ta sıba a baari ʊ seŋ yiwo dvn̄ia ka gie gbıgbatıtaantu.”

Yisa die dı gbaanna jakvun̄ wonyı bva dene

⁴³ Die ka daraa ale kvaŋ chaŋ, Yisa die dı nyıŋ mi a ga Galili tıŋbaŋ ma, ⁴⁴ dama die ʊ woŋ baari dı, “Nmıŋ naazua wo jılıma ʊ gbaŋ gbaŋ ʊ tıŋbaŋ ma.” ⁴⁵ Die ʊ gana a ga tıg Galili wo, mi vuosi die dı mıŋŋı tuo wo chaantı dama die ba ga Jerusalemi mıŋ a ga dii gasıtıŋku dvıgaka ta die ye ʊ yine wudiekemba mana dvıgaka ka saŋja.

⁴⁶ Die ʊ benne Galili tıŋbaŋ ma wa, ta die keŋ ga Keenani tıŋ ma, jigidieke die ʊ vana nyaabu dı bırıŋ daabu. Ta jakvun̄ wonyı dı bie Kapanomı ma ʊ bva dı yvagı. ⁴⁷ Die ʊ wıonna dı Yisa nyıŋ

Judia a kej Galili me wo, die u ga Yisa jigiŋ a juvsı wa dı u kej Kapenɔmi a kej gbaaŋ u bua wa dı yaalınana u kpi wo. ⁴⁸ Yisa die dı balı a yi wa dı, “Nı kaanı yi yada ntaala nı ye dagıtı mamachi wukpıuma.”

⁴⁹ Jakuvı die dı baarı dı, “Jakuvıŋ kiere dı daa die n bua wa nan kpi.”

⁵⁰ Yisa die dı balı a yi wa dı, “Gamma, fu bua wa nan ye gbaamıŋ.”

Daa wa die dı yi Yisa yada ta ga. ⁵¹ Die u bene sieku me a gara wa, u tuntuntıŋ die dı tuoli wo sieku mi a balı wa dı, “Fu bua wa ye alaafıa mıŋ.”

⁵² U piásı ba saŋja dieke u bua wa dı yene alaafıa wa, ba baarı dı, “Nyungbaŋ tuulibu va wa mıŋ dienewo ηmıntıvası bimbilimıŋ balımuŋ saŋja.” ⁵³ Buá wa choɔŋ wa die dı tınsı dı saŋka mi gbaŋ gbaŋ die Yisa dı balı wa dı, “Fu bua wa nan ye gbaamıŋ.” Die wıa wunıŋ aŋaŋ u tigıtı vuosi mana die dı yi Yisa yada.

⁵⁴ Mamachi wukpıuka gie die gütına bule Yisa dı yine u nyınnı Judia a ga Galili tıŋgbıaŋ ma wa.

5

Yisa die dı gbaanna daa wunıŋ dene

¹ Ka kvaŋ chaaŋ, Yisa die dı jualı ga Jerusalemi dı u dıi Juu vuosi duvuga kaanı. ² Jerusalemi ma, gbagıŋ kaanı die duṇa aŋaŋ nyaan a gbigi Yiise Sanwaŋ, ta Juu vuosi jabalıkuŋ ma, ba wasa ka Befizata, ta die yaa lıfaası anu. ³ Mi die yuagitielinıŋ pam die dı nyaan duaga, bataŋ die yiwo yısı, bataŋ dı yi gbilısı, bataŋ diaŋ dı yi

nyiŋbaŋ kpiitieliŋ. ((Die ba dva a chuisa miŋ
d̄i nyaabu dɔŋ, ⁴ dama saŋja atan N̄miŋ Malaka
ŋaaŋ keŋ suŋ miŋ a dɔŋ nyaabu ta yuaḡtien
dieke d̄i wolinne a ga nan nyaabu ma ŋaaŋ ye wo
gбаamιŋ a nyiŋ yuaḡi dieke mana u yalla ma.))
⁵ Daa wunyi die d̄i bie mi a yuaḡi die buna banj̄is̄i-
taa aŋaŋ anii. ⁶ Yisa die d̄i ye wo u d̄una mi ta
m̄iŋji d̄i u yuaḡi yuasi miŋ, die wia die u bal̄ a
yi wa d̄i, "Yaala fu ye alaafia miŋ?"

⁷ Daa yuaḡtien wo die d̄i baari d̄i, "Jakυυŋ,
n̄ wo vuon̄ mana giena u baan̄ naḡi miŋ a yi
nyaabu ma d̄i yi nyaabu d̄i keŋ dɔŋ; man̄ keŋ
mia d̄i n̄ juu bu suŋ, vuogaŋ ŋaaŋ woliŋ miŋ
miŋ." ⁸ Yisa die d̄i bal̄ a yi wa d̄i, "Hagi a naḡi
fu kalinŋja a chumma." ⁹ Lele womi daa wa die
d̄i ye alaafia; ta naḡi u kalinŋja a d̄i chυŋ.

Daa dieke w̄iři gie die d̄i yine wo die
yiwo davυυsik̄i daaŋ, ¹⁰ die wia Juu vuosi
nyiŋkυraha die d̄i ball̄ a yi daa dieke d̄i yene
gбаaŋku d̄i, "Davυυsik̄iŋ daaŋ wunna. T̄i
miraha ka yi sien d̄i fu chii fu kalinŋja."

¹¹ Die daa wa die d̄i yiŋji a bal̄ ba d̄i, "Daa
dieke d̄i gбаanna miŋ wa bal̄ miŋ miŋ d̄i, 'Naḡi
fu kalinŋja a chumma.' "

¹² Ba piası wa d̄i, "M̄inia yine daa dieke d̄i
balla fu d̄i fu naḡi fu kalinŋja a chumma wa?"

¹³ Ama daa wa die ka siba vuodieke d̄i gбаanna
wa, dama kp̄ikpaan̄ die benne mi ta Yisa die d̄i
wɔŋ̄ nyiŋ mi a ga.

¹⁴ Ka kuaŋ chaŋ die Yisa die d̄i ye daa wa
N̄miŋ j̄iam̄iŋ juokp̄enkp̄iuk̄ ma a bal̄ a yi wa
d̄i, "Ye, lele ye alaafia miŋ, die wia vaa fu

tvntvmbiatiti, dì daa die wubiaj dì tianna naa nan kej fu ma."

¹⁵ Yisa die dì balla arjañ daa wa a kpati wa kuañ chaañ, daa wa die dì nyiñ mi a ga balí Juu vuosi nyiñkuraha dì dì yiwo Yisa die gbaanna wa wa. ¹⁶ Ta nyiñkuraha die dì piili a mugise Yisa dama u gbaanna daa wa davvusikiri daari wia. ¹⁷ Yisa die dì yinji a balí ba dì, "N Chua Nmiñ tuma miñ sañja mana ta n gbañ dì tuma die."

¹⁸ Yisa baliku gie die dì vaa Juu vuosi nyiñkuraha dì faasi a ñmunti niñ dì ba kuu wa, daa u chuvusina davvusikiri daari mırıka nyiña ma wia ama u balla dì Nmiñ yiwo u choçej wa, ka dagi dì u naga wa u gbañ a magisa Nmiñ.

Nmiñ Buá wa yiko wia

¹⁹ Die wia Yisa die dì yinji a balí ba dì, "Wusie mañ bala ni: Maniñ Buá wa kaañ bıagı a yi wiñ n gbañ gbañ n duñju ma ama n yie wudieke n yene n Chua wa dì yinene. Dama n Chua wa dì yinene wudieke wo, kanij maniñ Buá wa diañ dì yie. ²⁰ Dama n Chua dì faasina cho miñ wia u dagi miñ wudieke mana wuñiñ u gbañ gbañ dì yinene. U nan dagi miñ wuñkpiima diekemba dì tianna naa, arj a yi ni mamachi. ²¹ Siba n Chua dì vasınana kunti dì haga kunti me wo, ta yia ba miivoli die wo, die gbañ gbañ maniñ vuodieke dì yine Buá wa dì yia vuodieke n yaalala miivoli. ²² N Chua ka die vuonj saruya, ama u yi wa maniñ u Buá wa sieñ dì n dii vuosi saruya, ²³ amu vuonj mana yima miñ jılıma siba ba yınana n Chua Nmiñ jılıma dene wo.

Vuodieke nij mana dí kana ka yi miñ jilima ka dagi siba u ka yia n Chua Nmij vuodieke dí tunna miñ wa jilima miñ.

²⁴ "Wusie mañ bala ni, vuodieke nij mana dí wunna n wiaha gie ta yi vuodieke dí tunna miñ wa yada yaa wa miivoli dieke dí wone kpatij, ta Nmij kaañ bí dii u sarıya a chuvusí wa, ama u wɔj nyiñ wa kuñ me a juu miivoli me miñ.

²⁵ "Wusie mañ bala ni, sañja kien ta ka wɔj keñ miñ ta kunti nan wɔj maniñ Nmij Buá wa lɔlinj, ta vuodiekemba mana dí wunna n lɔlukú nan ye miivoli dieke dí wone kpatij. ²⁶ N Chua Nmij dí sına miivoli a yia vuosi dene wo, die gbañ gbañ u yi maniñ u Buá wa dí n sümma miivoli a yuma vuosi. ²⁷ Ta bí yi miñ yiko dí n dii vuosi sarıya, dama n yi wo Vuota Buá. ²⁸ Ni da vaa ka yi ni mamachi, sañja kien ta vuodiekemba mana dí kpine nan daansi wuñ n lɔlinj, ²⁹ ta hagi kuñ me; ta vuodiekemba dí yine vüniñ nan hagi ta ye miivoli dieke dí wone kpatij, ta vuodiekemba diañ dí yine wubiatití nan hagi añ n dii ba sarıya ta baari ba chuvusuya.

³⁰ "Maniñ n kaañ bıagı a yi wıñ añañ n gbañ gbañ yiko, n die vuosi sarıya siba Nmij dí balala miñ die, ta n sarıyaka dí yi wusie, dama n ka mia dí n yi wudieke n svj dí yaalınana, ama n yaala dí n yiwo wudieke vuodieke dí tunna miñ wa dí yaalınana.

*Yaa gamma vuodiekemba dí yine Yisa siara
wia*

³¹ "Dı yi mañ dii n gbañ gbañ n siara, vuosi kaañ tuo a dii dí yiwo wusie. ³² Ama vuonj

benne a bala vuosi yaa gamma vuodieke n yine. Wœnuij u yiwo Nœmœj, ta maŋ siba dì u balikü yiwo wusie.

33 “Die nì tœn wa tœntœntœj Jœn vuodieke dì sunana vuosi Nœmœj nyaabu jigiŋ, ta u gbaŋ die dì balı wusie yaa gamma n ma. **34** Dì ka yi talasi dì vuonj balı wia yaa gamma n ma, ama n balı nì naa amœ nì nan ye gbatœtaanuij. **35** Jœn die su siba popoli dì ḥaana die ta chaana, ta die nì nagı saŋja bœta a dii nansuj u chaaŋku ma.

36 “Ama mamachi wœkpiuma diekemba n tunnana, hanuij daga n siara a tœn wudieke Jœn die dì balala yaa gamma n ma wa. Tunkipiuma diekemba n tunnana wa yiwo tœn dieke n Chua Nœmœj dì nagina a yi miŋ dì n tœn, ta tuumaha dì yi siara a dagi dì n Chua Nœmœj tunna miŋ.

37 “A bœ guti, n Chua Nœmœj vuodieke dì tunna miŋ wa gbaŋ yiwo n siara. Ta nì ye ka wœn u lœlœn yaa a ye wo aŋaŋ nì nine, **38** ta nì ka nagı u wiha a yi nì sœgiti ma, dama nì ka yi vuodieke u tunna wa yada.

39 “Nì ḥaaŋ karœma Nœmœj gbaŋku miŋ ta yile dì nì nan ye miivoli dieke dì wone kpatœj a ma, ta Nœmœj gbaŋku mi dì bala n wia, **40** ama ta nì zeti dì nì keŋ n jigiŋ aŋ n yi nì miivoli mi.

41 “N ka yaala bœruŋ vuota jigiŋ. **42** N wœn siba miŋ dì nì ka wœn cho Nœmœj nì sœgiti ma. **43** N keŋye miŋ n Chua Nœmœj saaŋ ma, ta nì ka tuo miŋ. Ama dì yi vuonj dì keŋ u gbaŋ gbaŋ saaŋ ma, nì tuose wo miŋ. **44** Nì yaala nì ye bœruŋ a nyimma tamba jigiŋ ama nì ka mia dì nì ye bœruŋ a nyimma Nœmœj balœŋka jigiŋ. Die wia

ní ka yi mīn yada wa. ⁴⁵ Ní da yilime dí n nan galin̄ ní n Chua N̄mīn̄ nūn̄ja. Dama vuodieke dí balla u galin̄ ní, wunin̄ u yine Mosisi, vuodieke ní yine yada wa. ⁴⁶ Dí yi die ní seŋ yi Mosisi maagik̄u yada, ní tūn̄ nan yi mīn̄ yada, dama die u maagiyā mīn̄ yaa gamma n wia. ⁴⁷ Ama ní kana ka yi wudieke u maagina yada wa, lalā ní baa ní yi n wubalikaha gie yada?”

6

*Yisa die dí yīna vuosi tuse anu nyindiike dene
(Mat. 14.13-21; Maki 6.30-44; Luki 9.10-17)*

¹ Naa kvaŋ̄ chaaŋ̄ Yisa die dí nyin̄ mi a garisi Galili gbagik̄riŋ̄ dieke ba bīna wasa Tiberisi wo.

² Die kpikpaŋ̄ die dí dí wa, dama die ba ye u mamachi tunkpūma diekemba u yine wo ta yi yuagitielin̄ dí ye gbaamūn̄ wa. ³ Ta Yisa aŋ̄aŋ̄ u kvaŋ̄andūsırıba die dí jvali kunkogin̄ a kalı.

⁴ Saŋ̄ka mi ta Juu vuosi gasitungku duvugaka die gbigiye mīn̄. ⁵ Yisa die dí kala wa die u keŋ̄ ye kpikpaŋ̄ dí kienene u jiŋ̄iŋ̄. Die u piası Filipi dí, “Sia tī nan ye nyindiike a daa a yi vuosi gie mana?” ⁶ Die u piasa naa, dí u magısı Filipi a ye, dama die u wɔŋ̄ siba wudieke u bala u yi mīn̄.

⁷ Ta Filipi die dí yiŋ̄ji bahi wa dí, “Dí yi tī yaala dí tī daa paanu a yi vuosi gie, bu ligire nan tūaŋ̄ saluma* ligire bie kəbisi-le, ta vuon̄ mana ye ye bīta.”

⁸ U kvaŋ̄andūsırıba wunyı ba wasına Andurusi ta yi Simoni Piita nimbua wa die dí baari dí, ⁹ “Bua wunyı benne giena a yaa paanu golime

* **6:7** 6.7 Salumbin̄ die yiwo damuwum̄iŋ̄ tune.

anu ajan zaasibisi ale. Ama a kaañ biagı a yi vuosi gie mana wiñj.”

¹⁰ Yisa die dı balı a yi u kuañandusırıba dı, “Vaa vuosisi suñj kala tıñgbanj.” Huvbısı pam die benne mi, ta vuosisi dı suñj kalı tıñgbanj, ta dembisi die yiwo tuse anu mi. ¹¹ Yisa die dı nagı paanu golimehe a bıri Nmıñ ta die nagı a yi ba tıa tıa a yi vuodiekbama dı kala mi wo. Ta die bı nagı zaasibisısı a yi die gbañ gbañ, ba mana die dı dii a tıgı ba yaalınana dene. ¹² Die ba mana die dı dine a chagı wa, u balı a yi u kuañandusırıba dı, “Nı vaarı nyintialıkaha mana ta da vaa a taañ ýorı.” ¹³ Die wıa die ba vaarı vuosisi dı dine paanu golime anu ta tıalı tıalı wa a suuli kparısı ban ajan ale.

¹⁴ Die vuodiekbama dı benne mi ta ye Yisa dı yine mamachi wukpıka gie wo die dı baarı dı, “Wusie, daa wa sej yiwo Nmıñ naazva dieke Mosisi dı bala dı u nan kej dunia ka gie me wo.” ¹⁵ Yisa die dı mıñjı dı ba yie siri dı ba kej a yigi wo ajan hagırıñ a yi wo naañ; die wıa die u bı yıñjı jıvalı ga kunkogiri me a ga bie u nyına ma.

*Yisa die dı chunna nyaaj sikpeñ dene
(Mat. 14.22-33; Maki 6.45-52)*

¹⁶ Die jıñmuñ die dı tıgına, u kuañandusırıba die dı suñj ga gbagıkpurı ma, ¹⁷ a nagı haarıñ a garısı gbagıkpurı a yıñjı gara Kabenomı. Yuñ die dı sibe ta Yisa die dı ye ka kej gutı ba ma. ¹⁸ Sanka gie bulögisikpeñkpuñ die dı nıga ta döma nyaabu. ¹⁹ Die Yisa kuañandusırıba die dı döñ a ga sıba malisi ataa yaa anısa, ta die kej ye Yisa dı chunnana nyaabu sikpeñ a kej gbige

haariku, ta ɳmaamιŋ die dı yigi be. ²⁰ Yisa die dı balı ba dı, “Nı da vaa ɳmaamιŋ yalla nı, dı yiwo maniŋ.” ²¹ Die ba nagı wa aŋaŋ sʊgɪfɪalıŋ a yi haariku ma, ta lele womi ba haariku die dı ga tüğü gbagıkpiürü nuaŋ jigidieke chaŋ die ba ganana wa.

Kpíkpaaku die dı dına dı dia a yaala Yisa dene

²² Ka tʊnvʊvʊsa die kpíkpaan dieke die dı wiarına gbagıkpiürü mi wo chaaku die dı ye dı haari balımuŋ nyıuna ma tıalına mi. Die ba sıba dı dienewo Yisa ka juu haariku a ga aŋaŋ u kuaŋandıusırıba, dama die ba gaya mıŋ ta va wa. ²³ Die haarisı atan die dı nyıŋ Tiberisi a keŋ zie gbagıkpiürü kuaŋuaŋ jigidieke die tı Yomutien dı nagına paanvuk a bırı Nmıŋ ta kpíkpaaku dı dii wo. ²⁴ Die kpíkpaaku dı yene ta Yisa aŋaŋ u kuaŋandıusırıba wo mi wo, die ba juu hairisı mi a ga Kapenɔmi a dı dia yaala Yisa.

Yisa dı yine miivoli nyindiike dene

²⁵ Die vuosisı die dı jıalına a ye Yisa gbagıkpiürü mi chaaku, die ba pıası wa dı, “Dıdagıru, saŋja bıa fu keŋ gienä?”

²⁶ Yisa die dı yıŋni a balı ba dı, “Wusie maŋ bala nı, nınuŋ nı dı dia a yaala mıŋ da nı yene mamachi dagıtı wıa ama die n yına nı nyindiike nı dii chagı wa wıa. ²⁷ Nı da tıumma tıumma nyindiike diekemba dı chıvıṣınana wıa, ama nı tıumma tıumma nyindiike diekemba dı yına na vuosi miivoli dieke dı wone kpatıŋ wıa. Manıŋ Vuota Bıa nan yı nı kanıŋ nyindiike mi, dama n Chıa Nmıŋ yına mıŋ kanıŋ yiko dı n yıma nı.”

²⁸ Die wia die ba piası wa dı, “Bıa tı ba tı tuŋ
anj ka yi Nmıŋ tuvma?”

²⁹ Yisa die dı yinŋi balı ba dı, “Nmıŋ yaala nı
yiwo vuodieke u tunna wa yada.”

³⁰ Die ba yinŋi balı dı, “Mamachi wubıa fu
nan yi anj tı ye ta yi fu yada? Bıa fo baa fo yi?
³¹ Tı chɔɔŋkuvulıba die dii wo nyindiike dieke ba
wasınana maana saŋja dieke ba benne hagırı
ma, sıba ba maagına Nmıŋ gbaŋku ma die wo
dı, ‘U yi ba wa nyindiike a nyıŋ arızanna ma dı
ba dii.’”

³² Yisa die dı baarı dı, “Wusie maŋ bala nı, daa
Mosisi die yına nı nyindiike a nyıŋ arızanna ma
wa, ama dı yiwo n Chua Nabidie Nmıŋ, wunıŋ u
yına nı wusie nyindiike dieke dı nyına arızanna
ma wa. ³³ Nyindiike dieke Nmıŋ dı yınana nı wa,
yiwo vuodieke dı nyına arızanna a keŋ sʉnŋ ta
yıla duŋıaka gie vuosi miivoli wo.”

³⁴ Die ba baarı, “Jakusıŋ, yıma tı nyindiike gie
daaŋ mana.”

³⁵ Yisa die dı balı yi ba dı, “Manıŋ n yine
miivoli nyindiikehe. Vuodieke dı kienene n jigiŋ,
koŋ kaaŋ bı yigi wo, ta vuodieke diaŋ dı yi mıŋ
yada nyanyuule kaaŋ yigi wo. ³⁶ N wɔŋ balı nı dı
nı ye mıŋ mıŋ, ama nı ka yi mıŋ yada. ³⁷ Ama
vuodieke nıŋ mana n Chua Nmıŋ dı nagına yi
mıŋ, nan keŋ n jigiŋ a yi mıŋ yada, ta n kaaŋ
yagi vuodieke nıŋ dı kienene n jigiŋ. ³⁸ Dama
n nyıŋ wa arızanna ma a keŋ sʉnŋ dı n yi
Nmıŋ vuodieke dı tunna mıŋ duŋıŋu daa manıŋ
n duŋıŋu. ³⁹ Wunıŋ Nmıŋ die dı tunna mıŋ wa, u
choti yiwo dı n daa vaa vuodieke kembıa u nagına yi
mıŋ wa wunıŋ bıa, ama a keŋ sʉgırı ba mana a

nyiŋ kuŋ me dvnia kpatiŋ daraanj. ⁴⁰ Wudieke n Chua dı yaalala wunna; dı vuodiekeomba mana dı yene u Buŋ wa ta yiwo yada wa, yallima miivoli dieke dı wone kpatiŋ; ta n nan daansi suggiri ba mana a nyiŋ kuŋ me dvnia kpatiŋ daraanj.”

⁴¹ Die Juu vuosisi die dı piili a vuuna wia, die u bala dı, “Maniŋ n yine nyindiike dı nyina arizanna ma a keŋ suŋ wa.” ⁴² Die ba pıasa tamba dı, “Daa daa wa gie yine Josefus bua, Yisa wa? Ta ti siba u chɔɔŋ aŋaŋ u nuŋ wo? Lalıa u baari dı u nyiŋ wa arizanna ma a keŋ suŋ?”

⁴³ Yisa die dı yiŋni balı ba dı, “Nı vaa vuunuŋ. ⁴⁴ Vuŋ kaaŋ biagı keŋ n jigiŋ, ntaala n Chua Nmıŋ vuodieke dı tunna miŋ wa yaa wa keŋ, ta n nan daansi suggiri wa a nyiŋ kuŋ me dvnia kpatiŋ daraanj. ⁴⁵ Nmıŋ naazvalıba die maagıya Nmıŋ gbaŋku suŋ dı, ‘Nmıŋ nan dagı vuota mana.’ Ta vuodieke mana dı wunna n Chua Nmıŋ ta tuose u wıaha, wunŋ u kieŋ wo n jigiŋ. ⁴⁶ Vuŋ ye ka ye n Chua Nmıŋ, sie maniŋ vuodieke dı nyinna u jigiŋ nyiŋna ma yene wo.

⁴⁷ “Wusie maŋ bala nı, vuodieke dı yine miŋ yada, wunŋ u yaa wa miivoli dieke dı wone kpatiŋ. ⁴⁸ Maniŋ n yine miivoli nyindiikehe. ⁴⁹ Nı chɔɔŋkuvulıba die dii wo maana hagiri ma, ama ta die kpi. ⁵⁰ Ama nyindiike dieke dı nyinna arizanna ma a keŋ suŋ niŋ, vuodieke dı dine he kaaŋ kpi. ⁵¹ Maniŋ n yine miivoli nyindiikehe die dı nyinna arizanna ma a keŋ suŋ wa. Vuodieke dı dine nyindiikehe gie, nan dı yaa miivoli dieke dı wone kpatiŋ. Nyindiike gie yiwo n nyiŋgbanıŋ, kanıŋ maŋ baa n nagı yı amu tıŋgbaŋka gie vuosi nan dı yaa miivoli.”

⁵² Würi gie die dı vaa Juu vuosi dı piili a nıga nınhagırıñ ta pıasa tanj dı, “Lalıa daa wa gie dı baa u yi a yi ti u nyıngbanıñ aŋ ti ɿɔbı?” ⁵³ Yisa die dı balı a yi ba dı, “Wusie maŋ bala nı, ntaala nı ɿɔbı manıñ Vuota Buña nyıngbanıñ ta nyu n zımbu, nı kaanj dı yaa miivoli nı ma. ⁵⁴ Vuodieke nıñ mana dı ɿɔbına n nyıngbanıñ ta nyu n zımbu yaa wa miivoli dieke dı wone kpatıñ, ta n nan daansi suggıñ wa a nyıñ kuŋ me dvnıa kpatıñ daraanj. ⁵⁵ N nyıngbanıñ yine wusie nyindiike ta n zımbu dı yi wusie nyıñnyuuke. ⁵⁶ Vuodieke dı ɿɔbına n nyıngbanıñ ta nyu n zımbu bie wo n ma, ta n diaŋ maŋ bie u ma.

⁵⁷ “N Chua Nmıñ vuodieke dı sına miivoli tınnıa mıñ, ta u wıa maŋ yallı miivoli. Die gbaŋ gbaŋ dı sıı, vuodieke dı ɿɔbına n nyıngbanıñka nan dı yaa miivoli n wıa. ⁵⁸ Manıñ n yine nyindiike dieke dı nyına arızanna ma a keŋ wo. Ta vuodieke nıñ mana dı dine nyindiikehe, nan dı bie u mısı ma yaa gamma haahuu; hanıñ nyindiikehe mi ka sıı sıba nyindiike dieke nı chɔçıkvıulba dı dine ama ta keŋ kpi wo.”

⁵⁹ Yisa die balı wa naa saŋja dieke die u dagınana Kapenɔmi Nmıñ jıamıñ juoku me wo.

Miivoli dieke dı wone kpatıñ wıa

⁶⁰ Yisa kvaŋandıüsırıba pam die dı wınnıa u dagıku gie die ba baari dı, “Dagıku gie faası hagırı mıñ. Mınıa baanı bıagli tuoke?”

⁶¹ Vuon die ka balı Yisa, ama die u müñjı dı u kvaŋandıüsırıba vıvına wıa yaa gamma wudieke u bala wa. Die u pıasi ba dı, “Würi gie vaa nı yaala nı yiŋji mıñ? ⁶² Dıı yi nı ye manıñ Vuota

Bua dì jualina a gara arızanna jigidieke n nyinna kej wo, lalia ní baa ní yili? ⁶³ Nmíñ Halíkasíka yinana vuota miivoli, ama vuota gbañ gbañ kaaj biagı yi naa. Wubalík diekemba n bala a yi ní wa yaa wa Nmíñ Haalıñ dieke dì yinana vuosi miivoli a kien. ⁶⁴ Ama ní bataj ka yi yada.” Yisa die wəñ siba mìn a nyin piiliku me vuodiekemba dì kana ka baa ba yiwo yada ajan vuodieke dì bala u posí u chiañ. ⁶⁵ Die u balı gvtı dì, “Naa wia manj balı ní dì vuonj kaaj biagı a kej n jigin ntaala n Chua Nmíñ yi wa siej dì u kej.”

⁶⁶ Naa wia die u dìdusırıba pam die dì yinji ta ka bı dì u kvañ bibra. ⁶⁷ Die wia Yisa die dì pıası u kvañandusırıba banj ajan bale wo dì, “Ta ní gbañ ní nan va mìn?”

⁶⁸ Ta Simoni Piita die dì yinji a balı dì, “Tı Yomutieñ, mìnja jigin tı baa tı ga? Fvnıñ fu yalla wubalíka dieke dì yinana miivoli dieke dì wone kpatıñ. ⁶⁹ Ta lele tı yi fu yada mìn ta siba a baari fu yine Nmíñ vuokası wa.”

⁷⁰ Yisa die dì yinji balı ba dì, “Nınıñ vuosi banj ajan bale wa gie, manin n vuarına ní, ama ní wunyi yiwo Sitaani sıtı.” ⁷¹ Die u bala yaa gamma Judasi vuodieke dì yine Simoni Asikaroti bua wa wia. Wvnıñ u yiwo u kvañandusırıñ banj ajan bale wo wunyi, ta die baa u kej posí u chiañ.

7

Yisa nımballı die dì kana ka yiwo yada wia

¹ Naa kvañ chaañ Yisa die dì dia Galili tıngbañ ma; ta die ka dia Judia tıngbañ ma dama Juu

vuosi nyiŋkuraha die yaala ba kuu wa miŋ. ² Die Juu vuosi duvga dieke ba wasina jaga duvugaka die dí gbigi, ³ die wia Yisa nimballi die dí balí a yi wa dí, “Nyiŋ gie a ga Judia tñgbanj ma amu fu kuaŋandusiruba dí benne mi wo nan ye tuŋ dieke fu tunnana. ⁴ Vuodieke dí yaalunana vuosi summa u wia ka lóbira wudieke u yinene. Fu yinene wiaha gie wo, vaa duṇia mana summa fu wia.” ⁵ U nimballi gbaŋ die ka yiwo yada.

⁶ Yisa die dí balí a yi ba dí, “N saŋja ye ka kenye. Ama niniŋ niŋ saŋja mana mu a yi ni miŋ. ⁷ Niniŋ niŋ, duṇiaka gie vuosi ka haa ní, ama ba haa miŋ miŋ dama n balala dí wudieke ba yinene wo yiwo biaŋ wia. ⁸ Niniŋ ni gamma duvugaka, maniŋ n ka gara duvugaka gie dama n saŋja ye ka tuguya.” ⁹ Die u balí ba naa, ta wiari bie Galili me.

Yisa die dí gana jaga duvugaka dene

¹⁰ Die Yisa nimballi die dí gana duvugaka kuaŋ chaŋ, Yisa gbaŋ die dí ga; ama die u ka ga yaalŋ ma ama die u lóbiri a ga miŋ. ¹¹ Die Juu vuosi nyiŋkuraha die dí dídia a yaala wa duvugaka ma, ta die piasa vuosi dí, “Sia daa wa dí beri?”

¹² Die vuosi pam die bie mi a puusa bala u wia; bataŋ die dí baari dí, “U yiwo vuovuninj”, bataŋ diaŋ dí baari dí, “Aayi, u gaama vuosi miŋ.”

¹³ Ama ba wonyi die ka yuori balí u wia dama die ba chiga Juu vuosi nyiŋkuraha miŋ.

¹⁴ Die duvugaka die tugi wa sunsunj ta die Yisa dí ga Nmiŋ jiaminj juokpeŋkpiuku ma a piili a daga vuosi Nmiŋ wia. ¹⁵ Die Juu vuosi nyiŋkuraha die dí wunna wa, die dí yi be mamachi, ba piasa dí,

“Lalia daa wa gie dì yi a siba wia dene ta ka ga ti siikusi?”

¹⁶ Yisa die dì yiñji balı ba dì, “Wudieke n dagina wa ka yi n gbañ gbañ n daginj, ama a nyij wa Nmij jiginj, vuodieke dì tunna miñ wa.

¹⁷ Vuodieke mana dì yaalınana u yi wudieke Nmij dì yaalala nan dì siba dì wudieke n daginana wa nyij wa Nmij jiginj yaa n jiginj.

¹⁸ Vuodieke dì balala u gbañ gbañ u daginj mia miñ dì u ye bıriñ a yi u gbañ, ama vuodieke dì yaalala dì u yi aŋ vuodieke dì tunna wa wa ye bıriñ yiwo wusietieŋ ta wubiañ dì wo u ma.

¹⁹ Daa Mosisi die yına ni mıraha? Ama ni wonyi ka dì ha. Ta bıa ni mia dì ni kuvu miñ?”

²⁰ Krikpaakv die dì yiñji balı dì, “Funij yaa wa jimbıañ fu ma. Minua minana u kuvu fu?”

²¹ Yisa die dì yiñji balı ba dì, “Manij n yiwo mamachi wukpenjkriñ davvüsikiri daanj, dì yi ni mamachi. ²² Ama Mosisi die yına ni nvañ dì ni gobime ni ballıdembisi kłohaha (Daa Mosisi die piiline ke, ama ni chɔçŋkuwlıba die piiline ke), ni ḥaañ gobi be miñ davvüsikiri daraanj.

²³ Dii yi ni gobe Bvadembij davvüsikiri daraanj amu ni kaañ chıvısi Mosisi mıraha, bıa wia ni jıa sınyuruñ aŋanj miñ n gbaanna daa wa davvüsikiri daarı? ²⁴ Ni daa daansı vuonj dì sına dene ta dii wo u sarıya, ama dii wo u sarıya aŋanj wudieke dì muna.”

Vuosisi die dì piásınana taŋ yaa gamma Yisa ma dene

²⁵ Jerusalemi vuosi batañ die dì baari dì, “Daa daa wa gie ba mia dì ba kuvu wa? ²⁶ Ye, u

bala yeŋ me ta vuon̄ d̄i ka bala wa wiaŋ. D̄i baan̄ yi d̄i nyiŋkʊraha miŋŋiŋa miŋ̄ d̄i u yiwo N̄miŋ Vuovvəarik̄uŋ, Masia wa? ²⁷ T̄i s̄iba daa wa d̄i nyinna jigidieke; ama d̄i yi ta N̄miŋ Vuovvəarik̄uŋ, Masia wa d̄i keŋ keŋ, vuon̄ kaaŋ d̄i s̄iba jigidieke u nyinna.”

²⁸ Die Yisa die d̄i yene daga vuosisi N̄miŋ jiām̄iŋ juokpeŋkpriku ma wa, die u keŋ bal̄ aŋaŋ l̄ol̄kpriuŋ d̄i, “N̄iniŋ ni yile d̄i n̄i s̄iba miŋ̄ miŋ̄, ta bi yile d̄i n̄i s̄iba jigidieke n̄ nyinna? Maniŋ n ka keŋ gien̄ aŋaŋ n gbaŋ gbaŋ n yiko, ama vuodieke d̄i t̄unna miŋ̄ wa yiwo wusie tien̄. N̄iniŋ ni ka s̄iba wa, ²⁹ ama maniŋ n s̄iba wa miŋ̄, dama n nyiŋ wa u jigiŋ, wun̄iŋ u t̄unna miŋ̄.”

³⁰ Womi die ba mia d̄i ba yigi wo, ama vuon̄ die ka b̄iaḡi yigi wo dama u jigiŋ saŋŋa die ye ka t̄uḡiya. ³¹ Ama kpukpaaku suŋ̄ vuosi pam die d̄i yiwo yada, ta baari d̄i, “N̄miŋ vuovvəarik̄uŋ Masia wa d̄i keŋ keŋ, u nan̄ t̄uŋ̄ mamachi wukpriuma a t̄iaŋ̄ daa wa gie d̄i t̄unna naa?”

Die ba t̄unna gb̄igbarit̄iŋ di ba ga yigi Yisa dene

³² Die Farasisi vuosisi die d̄i wuŋ kpukpaaku d̄i puusina a bala wiaha gie yaa gamma Yisa ma wa, die wia die baniŋ aŋaŋ ba k̄ukaabit̄uba nyiŋkʊraha die d̄i t̄uŋ̄ N̄miŋ jiām̄iŋ juokpeŋkpriku gb̄igbarit̄iŋ bataŋ̄ d̄i ba ga a yigi Yisa. ³³ Yisa die d̄i baari d̄i, “N̄ nan̄ d̄i bie n̄i jigiŋ daraa ale ama ka kuaŋ̄ chaŋ̄ n̄ nan̄ yiŋŋi ga vuodieke d̄i t̄unna miŋ̄ wa jigiŋ. ³⁴ Ni nan̄ d̄i dia a yaala miŋ̄ ama n̄i kaaŋ ye miŋ̄, dama

jigidieke n bala n bemme wo ní kaañ bıagı a keñ mi.”

³⁵ Juu vuosi nyıñkuraha die dı piasa tanj dı, “Sıa u baa u ga ta tı kaañ ye wo? U baa u ga wa Giriiki vuosi tıgı diekemba Juu vuosisi dı benne wo a dagı Giriiki vuosisi? ³⁶ U baari dı, ‘Nı nan dı dıdia a yaala mıñ ama ní kaañ ye mıñ’, ta ‘Nı kaañ bıagı ga jigidieke n bala n bemme wo’, wırı gie chıan?”

Miivoli nyaanı wıa

³⁷ Die duvgaka dakpatıkırı daraanı die yiwo daakprüñ. Dıñıñ daarı mi Yisa die dı hagi zie a balı añañ lılıkprıñ dı, “Vuodieke nıñ mana nyanyuule dı yalla, u keñ n jigin a nyu. ³⁸ Dama Nmıñ gbañku baari dı, ‘Vuodieke nıñ mana dı yine mıñ yada, miivoli nyaanı nan dı paala a nyıñ u ma.’ ” ³⁹ Yisa die balı wa naa yaa gamma Nmıñ Halıkasıka ma, Haalıñ dieke vuodiekemba dı yine wo yada dı bala ba keñ ye wo. Die saŋka mi ta Nmıñ ye ka yı vuosi Halıkasıka mi, dama saŋja mi ta u ye ka kötü Yisa nımıñsikpen.

Vuosisi puole wıa

⁴⁰ Die daadamba pam die dı wıñ u bala die wo ta baari dı, “Daa wa gie senı yıwo Nmıñ naazua wusie.”

⁴¹ Ta batañ dı baari dı, “U yıwo Nmıñ Vuovvarıkırı Masia wa.” Ama batañ diañ dı baari dı, “Nmıñ Vuovvarıkırı Masia wa kaañ nyıñ Galili me. ⁴² Nmıñ gbañku dagıya dı Masia baa u yıwo naañ Davidi haagıñ ta ba nan müri wa Betilehemı ma tıgı dieke die Davidi dı benne.” ⁴³ Naa wıa vuosisi die dı puo yaa gamma

Yisa ma. ⁴⁴ Die bataŋ dı yaala ba yigi wo ama vuon̄ die ka gbı wa.

Juu vuosi nyıŋkvra die dı kana ka yi Yisa yada dene

⁴⁵ Die gbıgbarıtuba die dı yinji ga kıkaabituba nyıŋkvraha aŋan̄ Farasisi vuosisi jigin̄, die ba pıası ba dı, “Bıa yine nı ka yaa wa a ken̄?”

⁴⁶ Gbıgbarıtuba dı yinji balı ba dı, “Vuoŋ ye ka balı wıa sıba daa wa dı bala die wo.”

⁴⁷ Farasisi vuosisi dı pıası ba dı, “U gaaŋ nı gbaŋ mıŋ yaa? ⁴⁸ Nı ye ye ta nyıŋkvraha wınyı yaa Farasisi vuon̄ yi wo yada? ⁴⁹ Kpıkpaaku gie dı kana ka sıba Nmıŋ mıraha wıa, Nmıŋ nan chıvısi ba.”

⁵⁰ Nikodimosi die yiwo Farasisi vuosi wınyı, die u yiwo vuodieke dı wolinne a ga Yisa jigin̄. Die u balı ba dı, ⁵¹ “Tı mıraha ka yi sien̄ dı tı dii vuon̄ sariya a baarı u chıvısiya ta ye ka wıŋ wa ta ye wudieke u yine.”

⁵² Die ba yinji pıası wa dı, “Fu gbaŋ nyıŋ wa Galili yaa? Karıŋ Nmıŋ gbaŋku ta nan ye dı Nmıŋ naazua ye ka nyıŋ Galili tıŋgban̄ ma.”

8

Hıgv daakpannagırv wınyı wıa

¹ ((Womi vuon̄ mana die dı ga tigin̄, ama Yisa die dı jıalı ga Olivisi Tıısı kunkogiri me.

² Die ka svıvleelıŋ die u yinji ga Nmıŋ jıamıŋ juokpenkprıku ma. Die vuosi pam die dı taan̄ a gılıŋ wo, die u svıvı kali a piili a daga ba. ³ Die mıraha dıdagırıba bataŋ aŋan̄ Farasisi vuosisi bataŋ die dı yaa hıgv wınyı die dı dvagına aŋan̄

dembij dieke dı kana ka yi u chvru a kej juu ta vaa u zie ba mana nyijja. ⁴ Ta die balı a yi Yisa dı, "Dıdagırı, tı yigi wo hɔgv wa gie ta u dua ajan dembij dieke dı kana ka yi u chvru. ⁵ Tı mıraha suj Mosisi die baarı dı hɔgv wa mi chanchaan mu ba taa wa ajan tana a kuu müj, ta fvnij, lalıa fu balı?" ⁶ Die ba balı wa naa dı ba ye u nan balı wubıan aŋ ba galıj wa. Ama Yisa die dı svnij a zvvrı a nagı u nuubiŋ a maaga wıa tıŋgbanj. ⁷ Die ba ye a piasa Yisa wıa yaa gamma hɔgv wa ma. Womi Yisa die dı hagı zie a baarı dı, "Vuodieke dı yene ka yi bıaŋ, die vuoke woliŋ a nagı tan a taa wa." ⁸ Ta die a bı svnij zvvrı a maaga tıŋgbanj. ⁹ Die ba wunna balıku naa wa, die ba mana die dı nyıŋ mi wonyı wonyı, nyıŋkvraha die wolinne nyıŋ, ta die va Yisa ta hɔgv wa die dı ye zie mi. ¹⁰ Yisa die dı hagı zie a piası hɔgv wa dı, "Ba bie sıa? Vuon ka tıalıya dı u balı a chvvsı fu?"

¹¹ U yinji baarı dı, "Jakvunj, vuon ka tıalıya." Ta Yisa die dı baarı dı, "N gbaŋ n kaaŋ balı a chvvsı fu, gamma ama da bı yi bıaŋ bıbra."))

Yisa di yine tıŋgbanjka chaanıŋ dene

¹² Yisa die dı balı a yi vuosisi bıbra dı, "Manıŋ n yiwo tıŋgbanjka gie vuosi chaanıŋ, ta vuodieke mana dı dına n kuaŋ nan dı yaa chaan dieke dı chaana u beriŋ, ta u kaan dı dia mia lımıŋ ma."

¹³ Ta Farasisi vuosisi die dı balı a yi wa dı, "Fu nyıŋna ma fu balala yaa gamma fu ma, ta wudieke fu balala wa dı yi yɔrı."

¹⁴ Yisa die dı yinji balı ba dı, "Dı yi man bala yaa gamma n ma, ama wudieke n bala wa

yiwo wusie, dama n siba jigidieke n nyinna kej miŋ ta bı siba jigidieke n ganana. Ama niniŋ ni ka siba jigidieke n nyinna aŋaŋ jigidieke n ganana. ¹⁵ Niniŋ ni die vuon̄ sarıya yaa gamma vuota chvara dı sına dene, ama maniŋ n ka die vuon̄ sarıya. ¹⁶ Dı yi maŋ kej baa n dii vuon̄ sarıya, n nan dii u sarıya aŋaŋ wusie, dama n ka die sarıya n nyinna ma ama n Chua vuodieke dı tunna miŋ wa bie n jigiŋ. ¹⁷ Dı maagıya ni mırı suŋ dı dı yi vuosi bale dı dii siara ta balı wıbalımuŋ wudieke ba bala wa yiwo wusie. ¹⁸ Maniŋ n bala yaa gamma n ma, ta n Chua vuodieke dı tunna miŋ diaŋ dı bala yaa gamma n ma.”

¹⁹ Die ba pıası wa dı, “Fı Chua wa bie sıa?”

Ta Yisa die dı yinji balı ba dı, “Nı seŋ ka siba miŋ yaa n Chua wa. Dı yi ni tıŋ siba miŋ ni tıŋ nan dı siba u Chua gbaŋ.”

²⁰ Yisa die balı wa wıaha gie mana saŋja dieke u dagınana vuosisi Nmıŋ jıamıŋ juokpeŋkpıukı ma jigidieke Nmıŋ piini adaka dı benne wo; ama vuon̄ die ka yigi wo, dama u yigıŋ saŋja die ye ka tıgıya.

Nı kaŋ bıagı a ga jigidieke n ganana

²¹ Yisa die dı bı a balı ba dı, “Maniŋ n nan ga, ta ni nan dı dia a yaala miŋ ama ni kaŋ ye miŋ, ta nan kej kpi aŋaŋ ni wıbıatı. Nı kaŋ bıagı ga jigidieke n ganana.”

²² Die wıa Juu vuosi nyıŋkvraha die dı pıasa taŋ dı, “U baarı dı, ‘Nı kaŋ bıagı a ga jigidieke n ganana wa.’ U yaala u kuu wa u gbaŋ yaa?”

23 Yisa die dì bì bala gvtì dì, “Ninuñ nì yiwo tñgbanjka gie sütì, ama manuñ n yiwo arizanna sütì. Ninuñ nì nyuñ wa tñgbanjka gie me, ama manuñ n ka nyuñ tñgbanjka gie me. **24** Die wìa mañ balì nì dì nì nan kpi añañ nì tñntvmbiatì. Ta duñ yi nì ka yi miñ yada dì n yiwo vuodieke n yine wo nì señ kpi añañ nì tñntvmbiatì miñ.”

25 Die ba pìasì wa dì, “Mania yine fu?”

Yisa die dì yinjì balì ba dì, “N yiwo vuodieke n balala nì a nyuñ piiliku me dì n yiye wo. **26** Wìa pam benne mañ tñj nan balì a chvñsì nì; ama vuodieke dì tunna miñ wa yiwo wusietien ta manuñ n bala dvñia ka gie vuosi wudieke n wvnna a nyina u jiginj.”

27 Ama vuosisi die ka siba dì u bala ba yaa gamma u Chøçñ Nmìñ wìa. **28** Die wìa Yisa die dì balì ba dì, “Sañja dieke nì keñ kòti manuñ Vuota Buña ñmìñsikpeñ, sañka mi nì nan miñjì dì n yiwo vuodieke n yine, ta siba dì n ka yie wìuñ añañ n gbañ gbañ n yiko, ama n bala wudieke n Chua dì dagina miñ dì n balì wa miñ. **29** Wvnñi vuodieke dì tunna miñ wa bie n jiginj. U ka va miñ dama n yie wudieke dì nannana u svñ sañja mana miñ.”

30 Vuosi pam die dì wvnñ u balala wìaha gie wo, ta yi wo yada.

Wusieke nan gbatì ni taañ

31 Die Yisa die dì balì yi Juu vuodiekeomba dì yine wo yada dì, “Duñ yi nì dì n dagiku, nì señ yiwo n kvañjandüsürñ; **32** ta nì nan dì siba wusieke ta wusieke nan gbatì nì taañ.”

33 Die ba yiṇji balı wa dı, “Tınıñ tı yiwo Abarahami haagısı ta ye ka yi vuon yɔṇısı. Lalıa fu bala dı, ‘Tı nan ye gbatıtaanıñ?’ ”

34 Yisa die dı balı a yi ba dı, “Wusie maŋ bala nı, vuodieke nıñ mana dı yinene bıaŋ yiwo bıaŋ yɔmı. **35** Yɔmı nıñ ka gvtı v tien deñ me, ama tigin bva nıñ gvtı wa deñ me yaa gamma haahuu. **36** Dı yi manıñ Nmıñ Bva wa dı gbatı nı a taan, nı nan seŋ ye gbatıtaanıñ. **37** N sıba dı nı yiwo Abarahami haagısı, ama nı mia dı nı kuv müŋ müŋ, dama nı ka yaala nı tuo n dagıku. **38** Manıñ n bala wudieke n Chıa dı dagına müŋ müŋ, ama nıniñ nı yie wudieke nı chɔɔŋ dı bala nı.”

39 Ba yiṇji balı wa dı, “Tı chɔɔŋ yiwo Abarahami.”

Ta Yisa die dı yiṇji balı ba dı, “Dı yi nı seŋ yi Abarahami ballı nı nan dı yie wudiekemba die v yine wo müŋ. **40** Ama nı yaala nı kuv müŋ müŋ n balala nı wusie dieke Nmıñ dı nagına a yi müŋ wa müŋ. Abarahami nıñ die ka yi wıñ sıba naa. **41** Nı yie wudieke gbaŋ gbaŋ nı chɔɔŋ dı yinene wo.”

Die ba yiṇji balı wa dı, “Nmıñ gbaŋ gbaŋ yine tı chɔɔŋ dieke nyıuna ma tı yalla, ta tı yi v ballı wusie.”

42 Yisa die dı balı a yi ba dı, “Nmıñ dı tıñ seŋ yi nı chɔɔŋ nı nan dı cho müŋ, dama n nyıñ wa Nmıñ jigin ta wa bie gie lele wo gie. N ka keŋye aŋaŋ n gbaŋ gbaŋ hagırıñ ama wıñıñ v tınnı müŋ. **43** Bıa wıa nı ka sıba wudieke n balala wa chıaŋ? Dı yiwo nı kana ka bıaŋı wımmıa wudieke n balala wa müŋ. **44** Nıniñ nı yiwo nı

chɔɔŋ, Sitaani ballı ta yaala nı yime nı chɔɔŋ wa choti. Piiliku me wo die ʊ yiwo vuokvuru, ta bı wo wusie, dama wusie wo ʊ ma halı bıta gbaŋ. ʊ keŋ chıba ɿmınchıbısı ka ɿaaŋ yiwo ʊ tuntunqura, dama ʊ yiwo ɿmınchıbıtien, ta ɿmınchıbısı mana nyıŋ wa ʊ jigiŋ. ⁴⁵ N balala nı wusieke wıa, die wıa nı ka yi n balıkı yada wa. ⁴⁶ Nı jabıa baanı bıagı dagı n wubıaŋ? Dıı yi maŋ bala wusie, bıa wıa nı ka yi mıŋ yada? ⁴⁷ Vuodieke dı nyınnna ɿmıŋ jigiŋ wumma ɿmıŋ wubalıka mıŋ; ama nınuŋ nıŋ nı ka nyıŋ ɿmıŋ jigiŋ, die wıa nı zeti dı nı wuŋ wa.”

Yaa gamma Yisa aŋan Abarahami wıa

⁴⁸ Die Juu vuosi die dı yinŋji balı Yisa dı, “Tı ka yaa wusie tı bala dı yiwo Samaria vuon ta jımbıaŋ dı yallı fu wa?” ⁴⁹ Yisa die dı yinŋji a balı ba dı, “Jımbıaŋ ka yallı mıŋ. Manıŋ n yı wa n Chua ɿmıŋ jılıma ta nınuŋ nı daansa mıŋ yɔrı. ⁵⁰ Manıŋ n ka yaala bıriŋ a yıa n gbaŋ. Ama ɿmıŋ yaalala ka yıa mıŋ, ta ʊ bı yi wusie sarıyadiiru. ⁵¹ Wusie maŋ bala nı, vuodieke mana dı dına n wıaha kaaŋ wɔŋ kpi.”

⁵² Ta Juu vuosisi die dı balı a yı wa dı, “Lele tı wa sıba a baarı dı jımbıaŋ yalla fu. Abarahami die kpiye mıŋ, ta ɿmıŋ naazvalıba diaŋ die dı kpi, ama baarı dı, ‘Vuodieke nıŋ mana dı dına n wıaha kaaŋ wɔŋ kpi.’ ⁵³ Tı chɔɔŋ Abarahami die kpiye mıŋ, tı yaa tama dı ka yile dı tıaŋ Abarahami mıŋ? ɿmıŋ naazvalıba gbaŋ die kpiye mıŋ. Mınıa fu yile dı yiye?”

⁵⁴ Yisa die dı yinŋji a balı ba dı, “Maŋ tıŋ bıra n gbaŋ, n bıriku nan yi yɔrı. Ama vuodieke dı

bırınana mιñ yiwo n Chua, vuodieke gbañ gbañ ni bala dì u yiwo ni Nmìnñi. ⁵⁵ Nınıñ ni ye ka siba wa, ama maniñ n siba wa mιñ. Dì yi mañ baari dì n ka siba wa, n nan bıruñ ñmìnchibitien siba nınıñ. Ama n siba wa mιñ ta dì u wıaha. ⁵⁶ Ni chœç Abarahami die yaa svigfaliñ pam, u bala u ye sañja dieke n bala n keñ tıngbañka gie me wo; die u señ ye ke mιñ, ta u svñ die dì fialı.”

⁵⁷ Juu vuosisi die dì balı a yi wa dì, “Ye ka tugı búna bañısı-nu, laña fu yi ye Abarahami?”

⁵⁸ Yisa die dì yinji balı ba dì, “Wusie mañ bala ni, ba kenne mıra Abarahami wa, ta n wɔñ beri mιñ.”

⁵⁹ Die wıa, ba nagı tana dì ba taa wa, ama Yisa die ləbırı u gbañ ta nyiñ Nmıñ jıamıñ juokpeñkpiuku ma.

9

Yisa die dì yuorine daa wınyı ba mırına wa yuñ nine dene

¹ Yisa die dì chınnana a gara wa die u ye daa wınyı ba mırına wa ta u yi yuñ. ² U kvañandıüsırıba die dì pıasi wa dì, “Dıdagırv, mınia tıntımbıati wıa ba mırı daa wa ta u yi yuñ? Wınyı yaa u chœç añañ u nuñ.”

³ Yisa die dì yinji a balı ba dì, “Daa wınyı yaa u chœç añañ u nuñ bıañ taasına u yıısı. U yınyıa mιñ dì n vaa u nine yuori amu vuosi ye Nmıñ tınkpiuma. ⁴ Yıñ dì yene ka sibiye naa, ti mu tı tımmma vuodieke dì tınnna mιñ wa tıvma; dama yıñ dì keñ sibi vuon kaañ bıagı a tıñ. ⁵ N

yene bie tñgbanjka gie me nñj, n yine ka vuosi chaanñj.”

⁶ Yisa dì bala naa kvañj chaañj, die v tñri nñntobitu a yi tantì ma, a bvvulbu a nagì tñrigi daa wa nine, ⁷ ta balì a yi wa dì, “Gamma a ga nñti fu nine Siloami gbagirì ma.” (Siloami chiañj yine “Tunya”.) Die wìa daa wa die dì ga, a ga nñti v nine ta yese, ta viiri kuli tiginj.

⁸ Die v jujvrtanj ananj vuodieiekemba die dì wone a ye wo ta v jvusa wa die dì pìasa tanj dì, “Daa daa wa gie ñaanana a kala gie a jvusa wa?”

⁹ Batañ die dì baari dì, “U wondene” Ama batañ dì baari dì, “Aayì daa v wondie, v ta nìasi wa miñj.”

Die daa wa gbañ gbañ dì baari dì, “Maniñ n yine daa wa mi.”

¹⁰ Die ba pìasì wa dì, “Lalìa fu yi ta fu ninehe dì yuori?”

¹¹ U yinjì a balì ba dì, “Daa dieke saañ dì dine Yisa wa bvvuluna tantì a nagì a tñrigi n ninehe, ta balì dì, ‘Gamma Siloami gbagirì ma a nñti fu nine.’ Die wìa die mañ ga, n dene nñti a kpatì wa mañ biagì a yese.”

¹² Die ba pìasì wa dì, “Sìa v beri?”

U yinjì a balì ba dì, “N ka sìba.”

Farasisi vuosi die di piasina daa yìi wa wwpìasika yaa gamma v gbaamij wìa dene

¹³ Die wìa die ba nagì daa wa ga Farasisi vuosisi jiginj. ¹⁴ Daa dieke die Yisa die dì bvvul tantì a yuori daa wa ninehe die yiwo davvusikiri daraanj. ¹⁵ Ta Farasisi vuosisi die dì bì pìasì daa wa v ninehe dì yuorine dene. U balì ba dì, “U

buvlı wa tantı a tırığı n nine, maŋ nıtı ha ta yese.”

¹⁶ Farasisi vuosisi bataŋ dı baarı dı, “Yisa wa ka nyiŋ Nmıŋ jigiŋ, dama u ka du davvusıkırı daarı mıraha.”

Ama ba bataŋ dı baarı dı, “Lalıa tuntumbıati tieŋ dı baan bıagı tuŋ mamachi wukpıuka gie?” Die wıa die ba nıga nınhagırıŋ aŋaŋ taŋ.

¹⁷ Die ba bı pıası daa wa dı, “Daa dieke dı yuorine fu ninehe, bıa fu yile yaa gamma u ma?”

Daa wa dı yinŋji balı dı, “U yiwo Nmıŋ naazva.”

¹⁸ Die Juu vuosi nyiŋkıraha die ye ka yi yada dı die u yiwo yıı ama ta wa yese lele. Die wıa die ba wa daa wa chıoŋ wa aŋaŋ u nuŋ a keŋ, ¹⁹ a pıası ba dı, “Nı bıa wa wıonna? Wınuŋ nı baarı dı nı müri wa ta u yiuŋya wa? Ta lalıa u bıagı yese lele?”

²⁰ U chıoŋ aŋaŋ u nuŋ dı yinŋji balı dı, “Tı sıba a baarı dı u yiwo tı bıa, ta sıba dı tı müri wa ta u yiuŋya müŋ. ²¹ Ama tı ka sıba wudieke dı yine u bıagı yese lele, ta ka bı sıba vuodieke dı yuorine u ninehe. Nı pıası wa dama u ka yi bıabın, u nan bıagı balı yı u gbaŋ.” ²² Die u chıoŋ aŋaŋ u nuŋ wo die balı wa naa, dama die ba chıga Juu vuosi nyiŋkıraha ɿmaamıŋ, dama die ba wɔŋ saŋ müŋ dı vuodieke nıŋ mana dı balala dı Yisa yine Nmıŋ Vuovvarıkırı Masia wa, ba nan vuari wa a nyiŋ ba Nmıŋ jıamıŋ juoku me. ²³ Die wıa ba balı dı, “U ka yi bıabın, nı pıası wa.”

²⁴ Die ba wa daa dieke nine dı yuorine wo ka bule me a balı wa dı, “Huu Nmıŋ nıŋja dı

baa fu balı wa wusie. Tı sıba a baarı Yisa yiwo tuntumbiatı tieŋ.”

²⁵ Daa wa die dı yinŋji a balı ba dı, “Manıŋ n ka sıba dı u yiwo tuntumbiatı tieŋ yaa u ka yiye. Ama wubalıŋ dieke n sıbına yine die n yiwo yıı, ama lele n yese mıŋ.”

²⁶ Ba bı pıası wa dı, “Lalıa u yi ta yuori fu ninehe?”

²⁷ U yinŋji balı ba dı, “N wəŋ balı nı mıŋ ta nı ka wumma. Bıa nı yaala n bı balı nı bıbra? Nı gbaŋ nı yaala nı bırlıŋ wa u kvaŋandıüsırıŋ yaa?”

²⁸ Die ba wa zıa wa ta baarı dı, “Funıŋ yiwo vuoke me kvaŋandıüsırı, ama tınuŋ tı yiwo Mosisi kvaŋandıüsırıŋ. ²⁹ Tınuŋ tı sıba a baarı dı Nmıŋ die balı wa wıa a yi Mosisi, ama vuoke gie nıŋ ta ka wəŋ sıba jigidieke u nyınna.”

³⁰ Daa wa dı yinŋji balı dı, “Bıa mamachi wıuŋ wumna! Nı ka sıba u nyınna jigidieke, ama wumna u yuorine n ninehe mıŋ! ³¹ Tı sıba a baarı Nmıŋ ka wumma tuntumbiatı tielinj juvsıŋ; ama u wumma yıa vuodieke dı jianna wa ta yie wudiekemba u yaalınana mıŋ. ³² A nyıŋ dınuıa piiliku me, tı ye ka wıŋ dı vuonj yuori vuodieke ba mürlına wa ta u yi yıı nine. ³³ Dıı yi daa wa gie dı ka nyıŋ Nmıŋ jigiŋ, u tıŋ kaaŋ bıagı a yi wıuŋ.”

³⁴ Die ba yinŋji balı wa dı, “Funıŋ ba mürlı fu mıŋ aŋaŋ bıaŋ, mürlıa yine fu, fu yaala fu dagı tı?” Ta die yagi wa a nyıŋ Nmıŋ jıamıŋ juoku me.

Ninyuorıŋ wıa

³⁵ Yisa die dı wuŋ dı ba yagı wa daa wa a nyinj Nmınj jıamınj juoku me, die ʊ yaalı ʊ jigiŋ a ye wo, a pıası wa dı, “Yi Vuota Bua yada mıŋ?”

³⁶ Daa wa die dı yiŋŋi a pıası wa dı, “Jakvunj, mınia yine Vuota Bua wa? Dagı mıŋ amu n nan yi wo yada.”

³⁷ Yisa die dı yiŋŋi balı wa dı, “Funıŋ wɔŋ ye wo mıŋ, ta ʊ yine vuodieke dı balala wıa aŋan fü leleke gienä.”

³⁸ Daa wa dı baarı dı, “N Yomutieŋ n yi fu yada mıŋ.” Ta die suŋŋ qbirigi Yisa nıŋja.

³⁹ Yisa die dı baarı dı, “Manıŋ n keŋ wo tıŋgbanjka gie me dı n dii vuota sarıya, amu vuodiekeomba dı yıŋŋna wa nan dı yese ta vuodiekeomba dıaŋ dı yesinene wo nan yıŋŋ.”

⁴⁰ Die Farasisi vuosi bataŋ die dı benne mi wo ta wuŋ wudieke ʊ bala wa die dı pıası wa dı, “Tı gbaŋ tı yıŋŋa mıŋ?”

⁴¹ Yisa die dı baarı dı, “Dıi yi nı tıŋ wo ninyuorinj, nı tıŋ kaaŋ dı yaa bıaŋ, ama nı bala dı nı yaa ninyuoriku nıŋ, nı yaa bıaŋ.”

10

Yiyagırı nandagırı wıa

¹ Yisa die dı bı balı ba dı, “Wusie maŋ bala nı, vuodieke nıŋ dı kana ka daagı yiise juoku sanvarı a juu ama ta daagı paŋ a juu yiwo gaarı aŋan gbigbatırı. ² Ama vuodieke dı daagınana sanvarı a juo wo yiwo yiisehe yiyagırı. ³ Sanvagbarıtırı wa ɳaaŋ yuori wo sanvarı a yi wa aŋ ʊ juu, ta ʊ wa ʊ gbaŋ gbaŋ ʊ yiisehe saara ba ɳaaŋ wumma ʊ lɔlınj ta ʊ yaa ba

nyina. ⁴ U kej yaa ha a kej nyin, u ηaaŋ dí wa a nūŋja ta yiisehe dí dí u kvaŋ, dama a siba u lōlūŋ mūŋ. ⁵ Ama a kaaŋ wɔŋ a dí chaanu kvaŋ, a nan chīg̊i ta va wa, dama a ka siba u lōlūŋ.”

⁶ Yisa die taan ba nandagiri gie ama die ba ka siba wudieke u balala ba wa chīaŋ.

Yisa yine Yiyagiru vūnūŋ

⁷ Die wia Yisa dí b̄i bala ba dí, “Wusie maŋ bala n̄i, manūŋ n yine yiisehe juoku sanvāŋ. ⁸ Vuodiekemba mana die dí wolinne a kej n ma wa yiwo gaarūŋ aŋaŋ gbigbatūŋ, ta yiisehe dí ka wuŋ a yi ba. ⁹ Manūŋ n yine sanvāri, vuodieke nūŋ mana dí daagīna n ma a juu nan ye gbatītaanūŋ. U nan kej juu ta nyina, ta yese nyindiike vūnūŋ. ¹⁰ Gaarū nūŋ keŋye dí u kej gaarū yiisehe, ta kuu ha, ta b̄i chūv̄s̄i ha. Manūŋ, n keŋye mūŋ dí a ye miivoli dieke dí yine miivoli wusie ke.

¹¹ “Manūŋ n yiwo yiyagiruvūnūŋ, ta yiyagiruvūnūŋ kpinene u yiise wia. ¹² Ama vuodieke nūŋ dí yaginana yiise ligire wia, ta ka yi yiyagiru wusie, ta ka b̄i sūŋ yiisehe nūŋ, dūŋ yi u kej ye gbaanchuŋ dí kien saŋja dieke, sie u chīg̊i ta vaa yiisehe; ta gbaanchuŋ kej yigi he ta yiise tialukaha chīg̊i jaasi. ¹³ U ηaaŋ chīga dama u yaga yiisehe ligire wia, ta u baga wo yiisehe me. ¹⁴⁻¹⁵ Manūŋ n yiwo yiyagiruvūnūŋ; Siba n Chua N̄mūŋ dí sibina mūŋ, ta n gbaŋ maŋ siba wa die wo, die gbaŋ gbaŋ dí sūŋ, n siba n yiise, ta yiisehe diaŋ dí siba mūŋ, ta maŋ yi siri dí n kpi a wia. ¹⁶ N yaa yiise atan, ama hanūŋ a wo yiise juoku gie me. Sie n yaa a diaŋ a kej, ta

a nan tuo n nuaŋ, ta a mana bürüŋ yiise buuri balumuŋ, ta yaa yyagibalumuŋ.

¹⁷ “N Chua N̄m̄iŋ cho m̄iŋ m̄iŋ dama n yi siri d̄i n kpi, ta ka kuaŋ chaan̄ n b̄i ye miivoli. ¹⁸ Vuon̄ wori a nan b̄iaŋ vuari n miivoli, ntaala n yi wa sieŋ. N yaa yiko a nan b̄iaŋ naḡi yi, ta b̄i yaa yiko a nan b̄iaŋ keŋ n misi ma. Naa n Chua die d̄i bah̄ m̄iŋ d̄i n yi.”

¹⁹ Die v wubalukaha gie die d̄i yi Juu vuosisi d̄i b̄i puo b̄ibra. ²⁰ Ba pam die d̄i baari d̄i, “Jimbiaŋ yalla wa ta v juo yuŋyaati. Bia wia ni wumma wa?”

²¹ Ama bataŋ die d̄i baari d̄i, “Vuodieke jimbiaŋ d̄i yalla kaaŋ b̄iaŋ bal̄i wia siba naa. Lalia vuodieke jimbiaŋ d̄i yalla d̄i nan b̄iaŋ a yuori yusi nine?”

Juu vuosi die d̄i zetine Yisa dene

²² Die saŋja d̄i tugi d̄i ba dii ba duvga dieke ba jaana bira N̄m̄iŋ ba jiam̄iŋ juokpeŋkpiuku wia wa. Duvga ka die dii wo Jerusalemi ma. Saŋka mi die yiwo tafaan̄ ²³ ta Yisa die d̄i d̄i dia lüfaan̄ dieke ba wasinana Solomoni lüfaaka, d̄i benne N̄m̄iŋ jiam̄iŋ juokpeŋkpiuku ma wa. ²⁴ Vuosisi die d̄i taaŋ a giliŋ wo ta piasi wa d̄i, “Fun̄iŋ yaala t̄i chiusi m̄iŋ a ga tugi wa saŋja bia? Bal̄i t̄i wusie: Fu yine N̄m̄iŋ Vuovvarikiri Masia wa?”

²⁵ Yisa die d̄i yiŋŋi a bal̄i ba d̄i, “N wəŋ bal̄i ni m̄iŋ, ama ni ka yi m̄iŋ yada. Tuŋ diekemba n tuunana wa aŋan̄ n Chua N̄m̄iŋ yikoke, daginana vuodieke n yine. ²⁶ Ama ni ka yi yada dama ni ka yi n yiise. ²⁷ N yiisehe wumma n lɔlŋ; ta maŋ siba ha ta a d̄i n kuaŋ. ²⁸ Man̄iŋ n yia ha miivoli

dieke dí wone kpatinj, ta a kaanj wən kpi; ta vuonj dí kaanj bıagı a gbatı ha a nyinj n jiginj. ²⁹ N Chua Nmıñ nagına ha a yi n nuusi me, ta wənij u tıanj vuonj mana mıñ. Die wıa vuonj wori a baanj bıagı a gbatı ha a nyinj n Chua wa nuusi me ³⁰ Manıñ ajanj n Chua Nmıñ yiwo jabalumıñ.”

³¹ Womi Juu vuosisi die dí bı nagı tana dí baa taa wa, ³² ama Yisa die dí balı ba dí, “Manıñ n yi wo wənijna dieke n Chua Nmıñ dí nagına a yi mıñ dí n yi pam nı jiginj, a jabıa wıa nı yaala nı taa mıñ tana?”

³³ Ta ba yinjı a balı wa dí, “Tı ka baa tı taa fu tana ajanj fu yinene wənijnahı wıa, ama fu nagına fu gbañ a magısa Nmıñ wıa. Fənij ko yiwo vuota, ama ta mia dí fu nagı fu gbañ a bırunj Nmıñ.”

³⁴ Yisa die dí yinjı a balı ba dí, “Dı maagıya nı gbañ gbañ nı mira dieke dí benne Nmıñ gbañku sunj wa dí, wənij Nmıñ die baarı dí, ‘Sarıya diiribe yiwo n ballı’, ³⁵ ta tı sıba a baarı wudieke Nmıñ gbañku dí bala wa yiwo wusie yaa gamma haahuu; ta wənij Nmıñ dí wasa vuodiekkemba u nagına u wıaha a yi wa u ballı. ³⁶ Manıñ nıñ, n Chua Nmıñ vuarına mıñ a tıñ mıñ tıngbañka gie me. Ta lalıa nı nan bıagı a baarı dí n zıa Nmıñ ajanj n balala dí n yiwo Nmıñ Buıa wa? ³⁷ Die nıñ nı da yi mıñ yada dı yi mañ ka tıma n Chua Nmıñ tıvımaha. ³⁸ Ama dı yi mañ tıvımaha ta nı ka yi mıñ yada, nı tıñ mu nı yiwo n tıvımaha yada amu nı nan dı sıba dı n Chua Nmıñ bie n ma ta n dıanj mañ bie u ma.”

³⁹ Die ba bı mia dı ba yigi wo, ama die u bıa

ta vaa ba, ⁴⁰ ta die bī garısı Jōodani mügirı a ga jigidieke Jōon die dī sıñana vuosi N̄mij nyaabu ta die bie mi. ⁴¹ Vuosi pam die dī kej u jijin a bala yia tamba dī, “Jōon die ka yi mamachi wukpuma ama wudieke mana u bala yaa gamma daa wa gie ma die yi wusie.” ⁴² Die mi vuosi pam die dī yi wo yada.

11

Lazurusi kuŋ wia

¹ Die daa wunyı saaŋ die dine Lazurusi ta u bie Betani ma, ta die dī kej yuagı. Betani die yiwo tıñ dieke Meri aŋaŋ u nımbua Maata dī benne. ² Meri wa gie die yine vuodieke die dī sitine tulaarika a yi tı Ȳomutieŋ nagısi ma wa ta chıtibu aŋaŋ u sikpeŋ zoosisi; die dī yiwo u nımbua Lazurusi die dī yuagına wa. ³ Die u tamba Meri aŋaŋ Maata die dī tıñ balı Yisa dī, “Tı Ȳomutieŋ, fu zua dieke fu faasına a cho wo yuagi mıñ.”

⁴ Yisa die dī wunna naa wa, u balı a yi u kuaŋandıüsırıba dī, “Yuagıbu gie ka baa ka yi Lazurusi miivoli kpatıñ, ama dī yiwo wudieke vuosi dī nan bırı N̄mij saaŋ ka wıa, ta bī bırı manıñ N̄mij Bua saaŋ.”

⁵ Yisa die cho wo Maata aŋaŋ u nımballı Meri aŋaŋ Lazurusi mıñ, ⁶ ama die u wunna tıntıñku dī Lazurusi yuagi wa, die u wıarı a bie jigidieke die u benne wo damıvıma ale. ⁷ Ta die kej a balı a yi u kuaŋandıüsırıba dī, “Nı vaa tı yinji ga Judia.”

8 U kuañanduisiriba die dı baarı dı, “Dıdagırı, daraa ale ka gie, mi vuosi die yaala ba taa fu añaŋ tana a kuv müŋ, bıa wıa fu bı yaala fu ga mi?”

9 Yisa die dı yiŋŋi a balı ba dı, “Chaanıŋ ḥaaŋ beri müŋ a nyıŋ svkuvnı a tıgı jıŋmüŋ. Dıı yi vuon dı chıŋ lımıntıvası u kaanı gbiŋ nan, dama u yese tıŋgbanıka gie chaanıŋ müŋ. **10** Ama dıı yi u chıŋ yuŋ u nan gbiŋ nan dama chaanıŋ wori.” **11** Yisa die bala wa naa, ta bı balı gvtı dı, “Tı zıa Lazurusi gvıvra müŋ, ama n nan ga a svgırı wa.”

12 U kuañanduisiriba dı yiŋŋi a balı wa dı, “Tı Yomutieŋ, dıı yi u gvıvra nıŋ u nan ye alaafıa.”

13 Ama Yisa die daga dı Lazurusi kpiye müŋ ama u kuañanduisiriba die yile dı u daga dı Lazurusi gvıvra müŋ. **14** Die wıa die u yuori balı ba dı, “Lazurusi kpiye müŋ; **15** ama nı wıa n yaa wa svgıfıalıŋ die n wone u jigiri amu nı nan yi müŋ yada. Nı vaa tı ga u jigiŋ.”

16 Die Tomasi, vuodieke ba wasınana (Yiibiri) dı balı yi u chanchaalıba dı, “Nı vaa tı mana ga añaŋ wa, amu dıı yi kunj, tı kpi añaŋ wa.”

Yisa yine vuodieke dı vanana vuosi dı yese miyvolı bıbra

17 Yisa die dı gana gbigi Betani wa, die u wıŋ dı ba gunı Lazurusi ka daraa anısa wonde.

18 Betani die ka yıa añaŋ Jerusalemi; die ka yıası die yiwo sıba mali ale, **19** die wıa Juu vuosi pam die dı keŋ dı ba waası Maata añaŋ Meri ta yı ba suguru yaa gamma ba nımbıa kumbu wıa.

20 Die Maata dı wıonna dı Yisa kieŋ wo, die u nyıŋ ga dı u tuoli wo sien me, ama Meri die dı wıarı tigıt me. **21** Maata die dı balı yı Yisa dı, “N

Yomutien, dui yi fu tui bie wo giena n nimbua wa gie tui kaañ kpi. ²² Ama n siba di lele gbañ Nmiñ nan yi fu jadieke mana fu jvusina wa.”

²³ Yisa die di balı wa di, “Fu nimbua wa nan hagi kuñ me.”

²⁴ Maata die di yiñji a balı wa di, “N siba miñ di u nan daansı hagi kuñ me dvnia kpatuñ daraañ.”

²⁵ Yisa die di balı di, “Maniñ n yine vuodieke di svigirinana kunti ta yia ba miivoli. Vuodieke niñ di yi miñ yada, u nan di yallı miivoli, u kpi gbañ; ²⁶ ta vuodieke diañ di benne u misi ma ta yi miñ yada kaañ wøñ kpi. Yi wiuri gie yada miñ?”

²⁷ Die u yiñji baarı di, “Wa, n Yomutien, n yi yada di fvnij fu yine Nmiñ Vuovvarikuru Masia wa ta bi yi Nmiñ Bua, vuodieke di bala u keñ tñgbanika gie wo.”

Yisa die di kvnna dene

²⁸ Maata die di bala wiha a kpatı kvañ chaan, die u yiñji ga a lðbiri a wa u nimbua Meri, a balı wa di, “Dıdagırı wa bie giena ta piasa fu wiä.”

²⁹ Meri die di wunna naa, die u hagi a yi lagı lagı a nyuñ di u ga tuoli wo sien me. ³⁰ Yisa die di ye ka tøgi tñkpanjka svñ, die u ye bie wo jigidieke Maata di tuoline wo. ³¹ Die Juu vuodiekemba die di benne tigiri me ta yia Meri suguru wo di yene u hagini a yi lagı lagı a nyuñna wa die ba di u kvañ. Die ba yile di u gara vøríku jigiñ di u kuñ.

³² Die Meri di tøgina jigidieke Yisa di benne wo, ta ye wo wo, die u svññ gbirigi u niñja ta

baari dı, "N Yəmətiej, dı yi fu tıŋ bie gienan n numbua wa gie tıŋ kaaŋ kpi."

³³ Yisa die dı ye u kunnana ta Juu vuodiekeomba diaŋ dı dına u kuaŋ a keŋ wo gbaŋ dı kunnana wa; die u sviŋ dı chvusı pam. ³⁴ Ta die pıası ba dı, "Sia ni gu wo?"

Die ba yiŋŋi a balı wa dı, "Tı Yəmətiej, keŋ a ye mi."

³⁵ Yisa die dı kviŋ. ³⁶ Die wıa Juu vuosisi dı baari dı, "Ni ye u faasına a cho Lazurusi dene."

³⁷ Ama bataŋ diaŋ dı baari dı, "Daa u yuorine daa yıŋ wa ninehe? U tıŋ kaaŋ bıagli a kagi an Lazurusi da kpi?"

Yisa die dı svigırına Lazurusi a nyıŋ kui me dene

³⁸ Yisa sviŋ die dı faası a chvusı, ta u ga vərıkı jigiŋ. Die ka yiwo taŋ lugıŋ vərıkı ba nagı taŋ a ligi ka nvaŋ. ³⁹ Yisa die dı baari dı, "Ni nagı tanı a nyıŋ vərıkı ma."

Maata, vuodieke dı kpine wo taa wa dı baari dı, "N Yəmətiej, u nan dı nyıŋvı dama tı gunı wo daraa anıusa wıunna."

⁴⁰ Womi Yisa dı balı a yi wa dı, "N ka balı fu dı dı yi fu yi yada nan ye Nmıŋ dı yalla hagırıŋ dene?" ⁴¹ Die wıa die ba nagı tanı a nyıŋ vərıkı nvaŋ, Yisa die dı daansi ȳmıŋsikpeŋ ta baari dı, "N Chua Nmıŋ, n waasa fu dı fu wıunnana n jıvınsıŋ. ⁴² N sıba a baari saŋŋa mana tuose n jıvınsıŋ mıŋ, ama n bala naa vuosi gie wıa, amı ba nan yi yada dı fu tunna mıŋ." ⁴³ Die u balla naa a kpatı wa, die u wa aŋaŋ lələkrıŋ dı, "Lazurusi, keŋ nyıŋ!" ⁴⁴ Womi Lazurusi die dı

kenj nyiŋ, logiti die dı veli u nuusi aŋaŋ u nagısı ta garibun die dı bɔbı u nine. Yisa die dı balı a yi ba dı, "Nı forisi gatitı ta vaa u ga."

*Die ba sanna dı ba kuu Yisa dene
(Mat. 26.1-5; Maki 14.1, 2; Luki 22.1, 2)*

⁴⁵ Die vuodiekeomba dı kenne dı ba waası Meri wa pam die dı ye wudieke Yisa dı yine wo ta yi wo yada. ⁴⁶ Ama ba bataŋ die dı yinŋi ga Farasisi vuosisi jigin a balı ba wudieke Yisa dı yine. ⁴⁷ Die wıa Farasisi vuosisi aŋaŋ kikaabitıba nyiŋkʊraha aŋaŋ tıka nyiŋkʊraha die dı lagıŋ taŋ a baarı dı, "Bıa tı nan yi? Nı ye mamachi tıŋ dieke daa wa gie dı tınnana. ⁴⁸ Dı yi tı va wa u tıma a gara, vuon mana nan keŋ yi wo yada ta Romani nyiŋkʊraha nan keŋ a chıvısi tı Nmıŋ jıamıŋ juokpeŋkpııku aŋaŋ tıŋgbanıka gie mana."

⁴⁹ Die ba wonyı saaŋ dı dine Kayafasi ta u yi ba kikaabitıba jakvıŋ bini mi die dı baarı dı, "Nıniŋ nı ka sıba wıuŋ! ⁵⁰ Nı ka sıba a baarı dı kpıa dı vuobalımuŋ tuo vuosi gie mana kuŋ a kpı a tıan tıŋgbanıka gie vuosi mana dı baanı kpı?" ⁵¹ Die u ka balı naa aŋaŋ u gbaŋ gbaŋ u yıaŋ, ama die u yine kikaabitıba jakvıŋ bini mi wo, die u bıuga bala mıŋ dı Yisa baa u tuo wo Juu vuosi kuŋ a kpı, ⁵² daa ba nyiŋna ma, ama ka baa ka yaa wa Nmıŋ ballı diekemba dı jaasına tıŋgbanıka gie mana ma wa a keŋ lagısı taŋ a yi be jabalımuŋ.

⁵³ Die wıa a nyiŋ daarı mi yaa gamma die Juu vuosisi dı saaŋ dı ba kuu Yisa. ⁵⁴ Die wıa Yisa die ka bı dı dia yaalıŋ ma Judia tıŋgbanı ma, ta die nyiŋ mi a ga tıŋ kaanı dı gbigine

hagleyen ba wasa ka Efarimi, ta die bie mi ajanj
v kuañandüsürüba.

⁵⁵ Die Juu vuosi duvuga dieke ba wasinana gasitianjkü dì gbigi, die vuosi pam die dì nyiñ tigisi tigisi a jvali ga Jerusalemi dì ba wonsi ba gbañ ta duvgaka ye tvgi. ⁵⁶ Die vuosisi die dì lagijna Nmij jiamij juokpenkpiuku ma wa, die ba dì dia yaala Yisa ta piasa tanj dì, “Bia ni yile? U ka baa v keñ duvgaka yaa?” ⁵⁷ Ama kikaabitiba nyiñkvraha ajanj Farasaki vuosisi die woñ yi wa nvañ dì vuodieke dì keñ ye jigidieke Yisa dì benne v keñ a yi ba doose amv ba nan yigi wo.

12

Meri die dì sitine tulaari a yi Yisa nagisi ma dene

(Mat. 26.6-13; Maki 14.3-9)

¹ Die daraa ayvaba die dì tiala dì gasitianjkü duvgaka tvgi wa, Yisa die dì ga Betani jigidieke Lazurusi die dì benne wo, vuodieke Yisa dì suguruna a nyiñ kumbu me wo. ² Mi die ba digi nyindiike a yi wa, die Maata dì sunjji a tia nyindiikehe, Lazurusi die yiwo vuodiekkemba dì dinene ajanj Yisa wa wonyi. ³ Womi Meri die dì nagı kóluba ajanj tulaari dieke ligire dì faasina a tva a sitibu a yi Yisa nagisi ma, ta nagı v sikpen zoosi a chiti bv, ta tulaaribu nyuuginj dì suuli tigiri mana. ⁴ Die Yisa kuañandüsürüba wonyi ba wasinana Judasi Asikaroti, vuodieke die dì bala v keñ posí Yisa chıaka die dì baarlı dì, ⁵ “Bia wla

ba ka nagı tulaaribu a daa salınyıala* kóbısı-taa ta nagı ligirebu a yi zóolintielin?" ⁶ Die ʊ ka balı naa ʊ baga dı benne zóolintielin ma wıa, ama die ʊ yine gaaru wıa. Die ʊ pöguluna ba ligire bulögün̄ ta die gaara.

⁷ Ama Yisa die dı baari dı, "Nı vaa Meri somm! U yiwo naa a gbarı n guule daraaŋ. ⁸ Nınıŋ nı ajan̄ zóolintielin nan dı beri saŋja mana, ama manıŋ nıŋ n kaan̄ dı beri ajan̄ nı saŋja mana."

Die ba sanna dı ba kuv Lazurusi dene

⁹ Die vuosi pam die dı wuŋ dı Yisa keŋ Betani ma, die wıa die ba ga mi. Die ba ka ga mi Yisa nyıuna ma wıa, ama die ba yaala ba ye wo Lazurusi, vuodieke Yisa dı suġırına a nyıŋ kumbu me wo. ¹⁰ Naa wıa kikaabitiba nyıŋkuraха die dı saŋ dı ba kuv Lazurusi gbaŋ; ¹¹ dama die Lazurusi kumbu hagiku wıa die Juu vuosi pam dı zeti ba kikaabitiba nyıŋkuraха ama ta gara Yisa jigiŋ a yie wo yada.

Yisa die dı gana a ga juu Jerusalemi dene

(Mat. 21.1-11; Maki 11.1-11; Luki 19.28-40)

¹² Die ka tuvvuusa die kpíkpaaku die dı kenne gasıtlaŋku duugaka die dı wuŋ dı Yisa kien̄ wo Jerusalemi ma. ¹³ Die wıa die ba chıa vaati a nyıŋ ga dı ba tuoli wo sieŋ a faasi nata dı, "Hozaana,[†] Nmıŋ yi alibarika a yi vuodieke dı kienene wuŋıŋ Nmıŋ saŋ ma! Nmıŋ bı yi alibarika a yi Izara naŋ wa ma."

* **12:5** 12.5 Salınyıalbiŋ die yiwo damvumıŋ tune. † **12:13** 12.13 Hozaana chıaŋ yiwo "Gbati tı a taŋ".

14 Yisa die wəŋ vaa ba yaalı wa boniŋ die unction a kalı ka ma, sıba dı maagına die Nmıŋ gbaŋku ma dı:

15 “Zayɔni tıŋ vuosi nı da vaa ŋmaamıŋ yalla nı ye, nı naaŋ wa kienj,
ta jıalı bonpɔl.”

16 Saŋka mi die unction kuaŋandıüsırıba die ka sıba wırlı gie chıaŋ; ama Nmıŋ die dı kenne a sıgırı Yisa a nyıŋ kumbu me wo die ba tınsı dı Nmıŋ gbaŋku balı wa die yaa gamma unction ma, ta bı tınsı dı ba yiwo dene a yi wa.

17 Die vuodiekeomba die dı benne Yisa jigiri ta unction wa Lazurusi a nyıŋ vɔrıkı ma ta sıgırı wa a nyıŋ kumbu me wo die dı muvla wudieke dı yine wo. **18** Die wıa kpıkpaaŋ die dı nyıŋ dı ba tuoli wo sieŋ me, dama die ba wuŋya mıŋ unction yine mamachika gie. **19** Die Farasisi vuosi dı bala yıa taŋ dı, “Tı kaaŋ bıagı a yi wıŋ lele. Ye, tıŋbaŋka gie vuosi mana dı wa mıŋ.”

Die Giriiki vuosi bataŋ die dı yaala ba ye Yisa dene

20 Die Giriiki vuosi bataŋ die gvtı wa vuodiekeomba dı gana Jerusalemi dı ba ga jıaŋ Nmıŋ gasıtlaŋku duvugaka saŋka. **21** Die ba ga Filipi jigin vuodieke die dı nyıunna Befisada tıŋ, Galili tıŋbaŋ ma, a balı wa dı, “Jakuvıŋ, tı yaala tı ye wo Yisa mıŋ.”

22 Filipi dıaŋ dı ga balı Andurusi, ba bale wo dıaŋ dı ga balı Yisa. **23** Yisa dı yıŋŋı balı ba dı, “Saŋŋa dieke Nmıŋ dı bala unction kɔtı Vuota Bua wa ŋmınsikpeŋ tıŋguya mıŋ. **24** Wusie maŋ bala nı, dı yi ba bırı zabıŋ tıŋbaŋ ma ka ŋaaŋ nyuuŋ

miŋ ta zabını kpi. Ka kvaŋ chaŋ zaaha bırun a nyiŋ nyiŋnyiŋka pam. Ama ba ka bırun zabıŋ ka kaaŋ kpi, ta kaaŋ bı a nyiŋ nyiŋnyiŋka. Ama ka nan yiwo zabımbalumıŋ. ²⁵ Vuodieke niŋ mana dı chone u mısı nan waari ka; ama vuodieke niŋ mana dı kana a cho u gbaŋ gbaŋ u mısı tıŋgbaŋka gie me nan daansi ye miivoli dieke dı wone kpatıŋ. ²⁶ Vuodieke niŋ mana dı yaala u tuŋ n tuvma mu u dı wa n kvaŋ, amu u nan dı bie jigidieke n benne wo. Ta n Chua Nmıŋ nan kɔtı vuodieke dı tuvnana n tuvmaha ı̄mı̄nsikpeŋ.”

Yisa die dı bala yaa gamma u kuŋ wia dene

²⁷ Yisa die baarı dı, “Lele n suŋ faasi chvuvsı miŋ, ta bıa maŋ baan n balı? N balı dı, ‘N Chua Nmıŋ daa vaa wahalaka gie keŋ n ma yaa?’ Ama die wia maŋ keŋ, dı n keŋ a dii wahalaka gie. ²⁸ N Chua Nmıŋ vaa fu saari ye bırun!” Womi lɔlukı die dı nyiŋ ı̄mı̄nsikpeŋ a baarı dı, “N saŋ wɔŋ ye bırun miŋ, ta nan bı ye bırun bıbra.”

²⁹ Die kpıkpaaŋ dieke dı zene mi ta wuŋ lɔlukı, bataŋ dı baarı dı, “Niuŋ natına” Bataŋ dıaŋ dı, “Nmıŋ malaka bala wia a yi wa.”

³⁰ Ama Yisa die dı yinŋi a balı ba dı, “Daa n wia lɔlukı gie dı balı wia naa, ama dı yiwo nı wia. ³¹ Saŋja dieke Nmıŋ dı bala u dii tıŋgbaŋka vuosi saruya keŋye miŋ, ta saŋja dieke Nmıŋ dı bala u vigi tıŋgbaŋka gie niŋŋandıusıru Sitaani a taaŋ wa dıaŋ dı tıŋg. ³² Ba keŋ kɔtı miŋ ı̄mı̄nsikpeŋ saŋja dieke, n nan vaa vuota mana keŋ n jigin.” ³³ U balıku gie dagı wa u bala u kpi kuŋ dieke.

³⁴ Die krikpaaku dì yinji balì wa dì, “Nmìñ gbañku dagì tì dì Nmìñ vuovvarikiri Masia wa baa ù bemme miñ yaa gamma haahuu. Ta lalìa fu bala dì sie ba kòti Vuota Bua wa ñmìñsikpen? Minia yine Vuota Bua wa gie?”

³⁵ Yisa die dì yinji balì ba dì, “Chaañku nan dì bie nì jigìn sañña bìta. Die wìa nì chumma ka ma ka yene bie nì jigiri amù lìmìñ kaañ keñ ligi nì, dama vuodieke dì chunnana lìmìñ ma ka sìba jigidieke ù ganana. ³⁶ Die wìa nì yi vuodieke dì yinana chaañku yada ù yene a bie nì jigìn naa, ta nì nan yi vuodiekiemba dì benne chaañku ma.”

Juu vuosi die dì kana ka yi Yisa yada dene

Die Yisa die dì bala naa a kpatì kvañ chaañ die ù nyin krikpaaku jigìn a ga lòbiri. ³⁷ Añañ die ù tunna mamachi tunkpiumaha ba jigiri mana yòrì, die ba ka yi wo yada. ³⁸ Naa die dì vaa wudieke Nmìñ naazua Azaya dì bala wa dì keñ yi wusie, die ù baarì dì:

“Tì Yomutieñ, minia tuone tì wìaha?

Ta minia tì Yomutieñ dì yuori ù hagiribù a dagì?”

³⁹ Die vuosisi mi die ka bìagì yi Yisa yada dama Nmìñ naazua Azaya gbañ die bì baarì dì:

⁴⁰ “Nmìñ vaa ba yìñ miñ,
ta ligi ba suñanyile,

amù ba nine kaañ dì yese,
ta ba kaañ dì sìba wìaha chìasì,
ta yinji keñ maniñ Nmìñ n jigìn
anì n gbaañ ba.”

⁴¹ Azaya die balı wa naa, dama die ɗ wɔŋ ye wo Yisa chaankpenkriŋ ta die balı yaa gamma ɗ ma.

⁴² Die saŋka mi die Juu vuosi nyiŋkuraha pam gbaŋ die yi Yisa yada mιŋ; ama die ba chiga Farasisi vuosi ɣmaamιŋ ta die ka bala yaalιŋ ma amu ba kaaŋ yagi ba nyiŋ ba N̄miŋ jiamιŋ juoku me.

⁴³ Naa dagιya dì Juu vuosi nyiŋkuraha die yaala vuota biriŋ a tiaŋ N̄miŋ biriŋ.

Yisa keŋye mιŋ dì ɗ gbatı tıŋgbančka gie vuosi a taan

⁴⁴ Yisa die dì balı aŋaŋ lɔlɪkpriŋ dì, “Vuodieke nιŋ mana dì yine mιŋ yada ka yi wo n nyiŋna ma yada, ama ɗ yi wo vuodieke dì tunna mιŋ wa gbaŋ yada. ⁴⁵ Ta vuodieke dì yenene mιŋ, yeſe vuodieke dì tunna mιŋ gbaŋ. ⁴⁶ Maniŋ n keŋ wo tıŋgbančka gie me dì n yi chaaniŋ a yi vuosi, amu vuodieke mana dì yine mιŋ yada kaaŋ wiaři a bie lumiŋ ma. ⁴⁷ Vuodieke nιŋ mana diaŋ dì wunna n wiaha ta ka dì ha, daa maniŋ n bala n dii ɗ sariya, dama n ka keŋ tıŋgbančka gie me dì n dii vuosi sariya, ama n keŋye mιŋ dì n gbatı ba a taan. ⁴⁸ Ta vuodieke dì zetine mιŋ ta ka tuo n wiaha, sariya diiru benne a baa ɗ keŋ dii wo ɗ sariya; wudieke n balla wa bala a keŋ dii ɗ sariya dunia kpatiŋ daraaŋ. ⁴⁹ Wudieke n balala ka nyiŋ n jigiŋ, ama n bala wudieke n Chua N̄miŋ, vuodieke dì tunna mιŋ wa dì bala dì n balı. ⁵⁰ Ta n siba a baari ɗ wiaha yia vuosi miivoli dieke dì wone kpatiŋ. Wudieke n bala naa, hanιŋ n Chua N̄miŋ dì balı dì n balı.”

13

Yisa die dì nítina v kvañandüsiriba naatala dene

¹ Sañja dieke die gasitlañku duvgaka die dì yene ka piiliye wo, ama Yisa die dì siba a baari dì v sañja tuglya miñ, dì v nyiñ tñgbanjka gie me a yinji ga v Chooñ jigin. Ta die cho v gbañ gbañ v kvañandüsiriba die dì benne tñgbanjka gie me, ta die yaala v dagi ba v faasina cho be die.

² Sañka mi wunij ajan v kvañandüsiriba die die nyindiike; Sitaani die dì wøñ woliñ a yi Judasi Asikaroti vuodieke dì yine Simoni bva wa dì yile dì v posí Yisa chiañ. ³ Ama Yisa nij die siba a baari v Chooñ Nmij nagı wa jaan mana a yi v nuusi me miñ, ta bi siba a baari dì v nyiñ wa v Chooñ Nmij jigin miñ, ta nan yinji ga v jigin. ⁴ Die wia die v hagi nyindiikehe me, ta wuri v jayeekin a duan, ta nagı bvdvba a bobı v chiañ ma. ⁵ Ka kvañ chaañ die v siti nyaan a yi tasij ma ta piili a nita v kvañandüsiriba naatala ta die naga bvdvbika dì benne v chiaka ma wa a bilige ba naatalaha. ⁶ Ta die keñ tugl Simoni Piita jigin, Piita die dì piası wa dì, “N Yomutien, yaala fu nütü wa n naatala miñ?”

⁷ Yisa die dì yinji a balı wa dì, “Lele nij, kaan dì siba wudieke n yinene wo chiañ, ama ka kvañ chaañ nan dì siba.” ⁸ Womi Piita dì balı wa dì, “Manij nij kaan nütü n naatala naada.”

Yisa dì balı wa dì, “Dii yi mañ ka nütü fu naatala kaan bi yi n kvañandüsiru.”

9 Die wia Simoni Piita die di balı wa di, “N Yomutieŋ, die nıŋ da keŋ a nıti n naatala nyına ma, ama nıti n nuusi aŋaŋ n sikpeŋ a gvti.”

10 Yisa die di balı wa di, “Vuodieke nıŋ di wone a sı̄i nyaan, die vuoke bı wo dıginti. Die wia ka ka yi talasi di u bı sı̄i, sie u nıti u naatala nyına ma. Nı mana bı wo dıginti, ntaala vuobalımiŋ nyına ma yalla dıginti.” **11** Yisa die wəŋ sı̄ba vuodieke di bala u posı u chıaŋ mıŋ. Die wia die u baari di, “Vuobalımiŋ nyına yalla dıginti.”

12 Yisa die di nıtina ba naatala ha a kpati wa, u bı nagı u jayeekinj a yeegi, ta yinŋi keŋ kali nyindiikehe jıgiŋ, ta pıası ba di, “Nı sı̄ba wudieke n yinene a yi ni wa chıaŋ mıŋ? **13** Nı wasa mıŋ Dıdagırı anjaŋ ni Yomutieŋ, di mu mıŋ di ni wasınana mıŋ die, dama n seŋ yi mıŋ. **14** Manıŋ n yine ni Yomutieŋ aŋaŋ ni Dıdagırı ta nıtı ni naatalaha gie, ni gbaŋ ni mu ni nıtuma taŋ naatala. **15** Manıŋ n yi a dagı ni mıŋ di ni yime sı̄ba n yine a yi ni dene wo. **16** Wusie maŋ bala ni, yomu wori a tıaŋ u tieŋ ta tuntuntu diaŋ di wori a tıaŋ vuodieke di tunna wa wa. **17** Lele ni sı̄ba wusieke gie, ni nan di yaa suggıfıalıŋ pam du i yi ni yie he.

*Yisa die di bala u chıaŋ posiku wia dene
(Mat. 26.20-25; Maki 14.17-21; Luki 22.21-23)*

18 “N ka bala yaa gamma ni mana wia, n sı̄ba nıniŋ vuodieke n vuarına mıŋ. Sie wudieke di maagına Nmıŋ gbaŋku ma keŋ yi wusie. Di maagıya mıŋ di, ‘Vuodieke di dinene nyindiike aŋaŋ mıŋ wa yinŋe a tuole mıŋ mıŋ.’ **19** N bala

ní würi gie ta ka wa kej yi, amu ka kej yi ní nan yi yada dí n yiwo vuodieke n yine.

20 “Wusie mañ bala ní, vuodieke níñ mana dí tuone vuodieke níñ mana n túnna wa tuo wo n gbañ, ta vuodieke níñ mana dí tuone miñ, tuo wo vuodieke dí tūna miñ wa miñ.”

21 Die Yisa dí bala würi gie kvañ chaañ, die v svñ dí chvüsí pam, die v balı yuori be dí, “Wusie mañ bala ní, ní wünyi bala v posí n chiañ.” **22** U kvañandüsürüba die dí yinji daansa tañ ta ka siba vuodieke v dagınana wa. **23** Die v kvañandüsürüba wünyi die v faasına cho die dí kalı a gbigi wo. **24** Die Simoni Piita die dí kamısı wa a balı wa dí, “Piásı wa ye vuodieke v dagınana.” **25** Die v kvañandüsürü wa mi die dí vüsi a gbigi Yisa a piásı wa dí, “N Yomutien, münia wonde?” **26** Yisa die dí yinji balı wa dí, “Mañ kej nagı paanuku a sugi jütü ma a nagı yi vuodieke wo, wünyi vuoke mi wonde.” Die wia v nagı paanuku a sugi jütüti a nagı yi Judasi vuodieke die dí yine Simoni Asikaroti búa wa.

27 Die Judasi die dí dene tuo paanuku a kpatı, Sitaani die dí juu wo. Womi Yisa dí balı wa dí, “Yi lagı lagı a yi wudieke fu bala fu yi wo.” **28** Ama ba wünyi die ka siba wudieke Yisa dí bala a yi wa wa chiañ. **29** Die Judasi dí pögülänana ba ligire bülögürü wia die ba batañ dí yile dí Yisa balı wa miñ dí v ga daa jadieke ba bala ba nagı dii gasitungku duvgaka yaa v ga nagı ligire a yi zöölintielibe. **30** Judasi die dí dene tuo paanuku die v nyin bünyi. Die dí yiwo yuñ.

Mirihaaliku wia

³¹ Judasi die dı gana kuaŋ chaŋ, Yisa die dı baari dı, "Lele gie, manuŋ Vuota Buwa wa nan ye buriŋ, ta n ma N̄miŋ dı nan ye buriŋ. ³² Dı yi N̄miŋ dı ye buriŋ n ma, die nuŋ dı kaan yuası v nan vaa manuŋ Vuota Buwa gbaŋ ye buriŋ v ma. ³³ N ballı, n kaan bı bie nı jigin a yuası. Nı nan dı dia a yaala miŋ, ama lele n bala nı wudieke n bala a yi Juu vuosisi nyuŋkuraha dı, 'Nı kaan bıagı a ga jigidieke n ganana wa.' ³⁴ Ta lele, n wa yıa nı wa mırıhaalıŋ: nı chome taŋ. N chone nı dene wo nı mu nı chome taŋ dene. ³⁵ Dı yi nı yaa choti aŋaŋ taŋ, die nuŋ vuon mana nan dı sıba dı nı yiwo n kuaŋandıusırıŋ."

Yisa die dı bala di Piita nan chiisi dı v ka sıba wa dene

(Mat. 26.31-35; Maki 14.27-31; Luki 22.31-34)

³⁶ Simoni Piita die dı pıası wa dı, "N Yomutien, sıa fu gara?"

Yisa die dı yinŋni a balı wa dı, "Lele jigidieke n ganana wa kaan bıagı dı n kuaŋ ama kuaŋ chaŋ nan keŋ." ³⁷ Piita die dı bı pıası wa dı, "N Yomutien, bıa wıa maŋ kaan bıagı dı fu kuaŋ lele? Manuŋ n yi siri dı n zie fu naŋ ma a kpi."

³⁸ Yisa die dı bı pıası wa dı, "Funıŋ sen yi siri miŋ dı fu zie n naŋ ma a kpi? Wusie maŋ bala fu, kparaan nan keŋ baa ka kumma ta chiisi wo butaa dı ka sıba miŋ."

14

Yisa yine sieku a gara v Chɔɔŋ wa jigin

¹ Yisa die dı balı a yi v kuaŋandıusırıba dı, "Nı da vaa nı svıgtı chıvısı. Nı yi N̄miŋ yada ta bı

yi n gbaŋ yada. ² Juone pam bie n Chua N̄miŋ tigin me ta maŋ gara d̄i n wonsi a yi n̄. D̄i tuŋ ka yi wusie n tuŋ kaaŋ balı n̄. ³ Maŋ keŋ ga a wonsi a kpati kwaŋ chaaŋ, n nan viiri keŋ a naḡi n̄ a ga jigidieke n benne wo, amu n̄ nan d̄i bie jigidieke n benne wo. ⁴ N̄i siba sie dieke d̄i ganana jigidieke n ganana wa.”

⁵ Tomasi die d̄i piası wa d̄i, “N Yomutieŋ, t̄i ka siba jigidieke fu ganana wa, die wia lalā t̄i baa t̄i yi a ye sieku a ga mi?”

⁶ Yisa d̄i yinŋi a balı wa d̄i, “Maniŋ n yine sieku aŋaŋ wusieke aŋaŋ miivoli. Vuon̄ wori a baŋ biaḡi keŋ n Chua N̄miŋ jigiŋ ntaala u daaḡi n ma. ⁷ Dui yi n̄ tuŋ siba m̄iŋ, n̄ tuŋ nan d̄i siba n Chua wa gbaŋ. Ama a nyiŋ jinne yaa gamma n̄ siba wa ta ye wo m̄iŋ.”

⁸ Filipi die d̄i balı wa d̄i, “N Yomutieŋ, wudieke t̄i yaala wunna, daḡi t̄i fu Chua wa.”

⁹ Yisa d̄i yinŋi balı wa d̄i, “Filipi, n bie n̄i jigiŋ a yuası m̄iŋ, ama fu ka siba m̄iŋ? Vuodieke n̄iŋ mana d̄i yene m̄iŋ ye n Chua wa m̄iŋ. Bia wia fu baari d̄i, ‘Dagi t̄i fu Chua wa?’ ¹⁰ Filipi, ka yi yada d̄i n bie wo n Chua wa ma, ta n Chua d̄i bie n ma.” Yisa die d̄i balı a yi u kwaŋandusıriba d̄i, “Wudiekemba n bala n̄i wa ka nyiŋ n jigiŋ, ama a nyiŋ wa n Chua N̄miŋ jigiŋ. Wunŋiŋ u benne n ma maŋ t̄uma t̄umaha gie. ¹¹ Die wia, n̄i yi m̄iŋ yada d̄i n bie wo n Chua N̄miŋ ma, ta n Chua N̄miŋ d̄iaŋ d̄i bie n ma. D̄i daa die, ama n̄i yi m̄iŋ yada mamachi tuŋ diekemba n tunnana wa wia. ¹² Wusie maŋ bala n̄i, vuodieke mana d̄i yine m̄iŋ yada nan tuŋ tuŋ diekemba n tunnana

wa, ta u tuvma gbaŋ nan tiaŋ n tuvma, dama n gara n Chua N̄mij jigiŋ m̄iŋ. ¹³ Ta n nan yi wudieke mana n̄i jvusiña a yaala n̄ saaŋ ma, amu wvoniŋ N̄mij nan ye b̄iruŋ n̄ wia. ¹⁴ D̄i yi n̄i jvusi m̄iŋ jadieke mana n̄ saaŋ ma, n̄ nan ȳi n̄i.

N̄mij Halikasika kenne wia

¹⁵ “D̄i yi n̄i cho m̄iŋ, n̄i nan d̄i d̄i n̄ miraha, ¹⁶ ta n̄ nan jvusi n̄ Chua N̄mij aŋ u ȳi n̄i Halikasika aŋ u suŋjime n̄i ta bemme n̄i jigiŋ saaŋ mana. ¹⁷ Halikasika nan daḡi n̄i wudieke d̄i yine wusie. T̄iŋgban̄ka gie vuosi kaaŋ b̄laŋ a tuo Halikasika dama ba ka yese wo yaa a s̄iba wa. Ama n̄inuŋ n̄iŋ, n̄i s̄iba Halikasika vuodieke d̄i benne n̄i jigiŋ ta nan d̄i bie n̄i jigiŋ yaa gamma haahuu wo.

¹⁸ “Maŋ keŋ ga n̄ kaaŋ vaa n̄i s̄iba bikpiisi. N̄ nan viiri a keŋ n̄i jigiŋ. ¹⁹ D̄i kaaŋ yvəsi t̄iŋgban̄ka gie vuosi kaaŋ b̄i ye m̄iŋ b̄ibra, ama n̄inuŋ n̄i nan ye m̄iŋ. Dama n̄ nan d̄i beri n̄ misi ma; die wia n̄i gbaŋ n̄i nan d̄i bie n̄i misi ma. ²⁰ Maŋ keŋ yiŋŋi a keŋ n̄ misi ma, n̄i nan d̄i s̄iba d̄i n̄ bie wo n̄ Chua wa ma, ta n̄i diaŋ n̄i bie n̄ ma s̄iba n̄ benne n̄i ma dene wo.

²¹ “Vuodieiekemba d̄i tuosinene n̄ miraha ta d̄i ha banuŋ ba yine vuodieiekemba d̄i chone m̄iŋ; ta n̄ Chua nan d̄i cho be, ta n̄ gbaŋ n̄ nan d̄i cho be ta yuori a daḡi ba vuodieke n̄ yine.”

²² Judasi (vuoke gie ka yi Judasi Asikaroti wa) d̄i p̄iası wa d̄i, “N̄ Ȳomutien̄, b̄ia yine fu bala d̄i nan yuori fu gbaŋ a daḡi t̄i, ama kaaŋ yuori fu gbaŋ a daḡi t̄iŋgban̄ka gie vuosi?”

²³ Yisa die dì yiññi a balì wa dì, “Vuodieke nìñ mana dì chone mìñ nan dì dì n dagiku. Ta n Chua Ñmìñ nan dì cho wo, ta maniñ añañ n Chua nan keñ u jigiñ a bemme añañ wa. ²⁴ Ama vuodieke nìñ mana dì kana ka cho mìñ ka dì n dagiku. Wudiekemba nì wunna wa ka nyùñ wa n gbañ gbañ n jigiñ, ama a nyùñ wa n Chua Ñmìñ vuodieke dì tunna mìñ wa jigiñ.

²⁵ “N bala wìaha gie mana a yìa nì n yene bie nì jigiñ naa. ²⁶ Ama Susuññiru, Ñmìñ Halíkasika vuodieke n Chua Ñmìñ dì bala u tññ n saañ ma wa, nan dagi nì jaañ mana ta vaa nì tñnsi wudiekemba mana n bala nì wa.

²⁷ “Sugiduagin mañ yìa nì daa sugiduagı dieke dì yine siba tñgbanjka gie sugiduagin. Die wìa, nì daa vaa jaañ mugisi nì yaa ñmaamìn yalla nì. ²⁸ Nì wɔñ a wññ n bala nì dì ‘N gara mìñ ama n nan viiri keñ nì jigiñ.’ Dì yi nì señ cho mìñ, nì nan dì yaa sugifialin dì n yiññi gara n Chua Ñmìñ jigiñ, dama u tian mìñ mìñ. ²⁹ N bala nì wìaha gie lele ta a wa yi, amu a keñ yi, nì nan yi yada. ³⁰ N kaañ balì añañ nì a yvasi, dama tñgbanjka gie naañ Sitaani kien mìñ, ama u wo n hagirin, ³¹ ama n yaala tñgbanjka gie vuosi summa dì n cho n Chua Ñmìñ añañ wusie; die wìa mañ yie jaañ mana siba u dagina mìñ dene wo.

“Nì vaa tì gamma.”

15

Tì dieke dì nyinnana nyiñnyiñka añañ ka nagisi nandagiñ

¹ Ka kuaŋ chaaŋ Yisa die dí balí a yi u kuaŋandusiriba dí, "Maniŋ n yine tui dieke dí nyunnana nyiŋnyiŋka wusie, ta n Chua Nmiŋ dí yi ka wunwunsiru. ² Naŋ dieke mana dí kana ka nyiŋ nyiŋnyiŋka u chiaaka taana miŋ; ama ta wonsa naŋ dieke dí nyunnana nyiŋnyiŋkaham a nan dí viuna a nyiŋ nyiŋnyiŋka pam. ³ Lele niniŋ ni yiwo vuovuna wudiekemba n balla a yi ni wa wia. ⁴ Ni wiari a bemme aŋaŋ miŋ ta n gbaŋ n nan wiari a beri aŋaŋ ni. Tuiŋ naŋ ka biaŋi nyinna nyiŋnyiŋka ka gbaŋ; ntaala ka taasi aŋaŋ tuka. Die gbaŋ gbaŋ dí si, ni kaaŋ biaŋi a nyiŋ nyiŋnyiŋka ntaala ni wiari n ma.

⁵ "Maniŋ n yine nyiŋnyiŋka tuka ta ni yi ka nagisi. Vuodieke niŋ mana dí wiariuna n ma, ta n diaŋ maŋ bie u ma, nan nyiŋ nyiŋnyiŋka pam, dama maŋ ka guti ni ma ni kaaŋ biaŋi yi wiŋ. ⁶ Vuodieke niŋ mana dí kana ka wiari a bie n ma ba nan chia wa a taŋ. U nan dí si siba naakvukka ba lagisina a juu bolin. ⁷ Dii yi ni wiari n ma, ta n wiaha dí wiari ni ma, die niŋ ni juusi Nmiŋ jadieke ni yaalala ni nan ye. ⁸ Dii yi ni nyinna nyiŋnyiŋka viuna pam, hanuŋ a bala a dagi dí ni seŋ yiwo n kuaŋandusiriba aŋaŋ wusie, ta n Chua Nmiŋ nan ye biruŋ.

⁹ "N cho ni siba n Chua Nmiŋ dí chone miŋ dene wo; ni wiari n ma aŋ n choti bemme ni ma. ¹⁰ Dii yi ni tuo n nuari, ni nan wiari n chome me siba n tuone n Chua Nmiŋ nuari ta wiari u chome me dene wo.

¹¹ "N bala naa a yia ni dí suggifialı dieke n yalla wa chanchaaŋ nan dí bie ni ma, amu ni nan su-uli aŋaŋ suggifialıŋ. ¹² N mura wunna; ni chome

taŋ siba n chone ni dene wo. ¹³ Chotikpeŋkriŋ
bi wori a tiaŋ vuon di tuone u zvaliŋ kuŋ a kpi.

¹⁴ “Dui yi ni yi wudieke n dagina ni, ni yiwo
n zvaliŋ. ¹⁵ N ka bi wasa ni n tontuntuŋ bibrat
dama tontuntu ka siba wudieke u jakusun di
yilinene. Ama n wasa ni n zvaliŋ dama n
balı ni wudieke mana n wunna a nyiŋ n Chua
Nmiŋ jigij miŋ. ¹⁶ Niniŋ daa ni vuarina miŋ,
ama n vuarina ni a yi ni tuvma di ni ga nyiŋ
nyiŋnyiŋka pam, ta nyiŋnyiŋka mi yi nyindieke
di baan di beri haahuu. Ta n Chua Nmiŋ nan yi
ni jadieke mana ni jvusinana yaala n saaŋ ma.
¹⁷ N mura wunna maŋ yia ni; ni chome taŋ.

Tiŋgbančka gie vuosi di balla ba haa ni wia

¹⁸ “Dui yi tiŋgbančka vuosi di haa ni, ni tiŋsi
di die ba woliŋ haa miŋ miŋ. ¹⁹ Dui yi ni tiŋ yi
tiŋgbančka gie vuosi, tiŋgbančka gie vuosi tiŋ nan
di cho ni siba ba chone ba gbaŋ dene wo. Ama
n vuari ni miŋ a nyiŋ tiŋgbančka ma ta ni ka yi
ka suti; die wia tiŋgbančka gie vuosi di haa ni
wa. ²⁰ Ni tiŋsi wudieke n bala ni wa di, ‘Yem⁹
wori a tiaŋ u tieŋ.’ Dui yi die ba mugisi miŋ, ba
nan mugisi ni gbaŋ; ta dui yi die ba tuo n dagiku
ba nan tuo ni gbaŋ ni dagiku. ²¹ Ba nan seŋ a
mugisi ni dama ni yine n suti wia, dama ba ka
siba Nmiŋ, vuodieke di tunna miŋ wa.

²² “Die maŋ tiŋ ka keŋye a balı wia a yi ba, die
ba tiŋ kaaŋ di yaa biaŋ mana. Ama lele n kenne
a balı wia a yi ba naa, sieŋ bi wori ba baan nan
biagı a lobiři ba tumbiatı. ²³ Vuodieke niŋ di
hana miŋ haa wa n Chua wa gbaŋ. ²⁴ Maŋ tiŋ ka
yi tunkriŋma dieke vuon di yene ka yiye ba jigij,

ba tñ̄ kaan dí yaa biañ. Ama lele ba yeye miñ ta ye haa maniñ añañ n Chua Ñmiñ. ²⁵ Naa yiye miñ dí ka vaa wudieke dí maagina ba miraha ma wa keñ yi wusie, die ba maagiya dí, ‘Ba haa miñ wa ýorí’.

²⁶ “N nan tuñ Susuñjiru ní jiginj, vuodieke dí yine Ñmiñ Halikasika ta daga wusie dagiku. U nan nyiñ n Chua Ñmiñ jiginj a keñ ní jiginj, ta balı wia yaa gamma n ma. ²⁷ Ta ní gbañ ní nan balı wia yaa gamma n ma, dama ní bie wo n jiginj a nyiñ sañja dieke n piiline n tuvmaha miñ.

16

¹ “N bala ní naa, amu ní kaan keñ zeti n diisij. ² Ba nan keñ yagi ní a nyiñ ba Ñmiñ jiämüñ juone me. Ta sañja nan keñ ta vuodieke dí keñ a kuv ní u tieñ nan dí yile dí u tuvma die a yia Ñmiñ. ³ Ba nan keñ yi wiaha gie mana dama ba ka siba n Chua Ñmiñ yaa maniñ. ⁴ Ama n bala ní naa amu sañja dí keñ tuvgi dí ba yi wiaha gie, ní nan tuvsi dí n wɔñ balı ní miñ.

Yaa gamma Ñmiñ Halikasika tuvma wia

“Die n ka balı ní wiaha gie piiliku me, dama die n bie wo ní jiginj miñ. ⁵ Ama lele níñ n yiñji a gara n Chua, vuodieke dí tuvna miñ wa jiginj. Ama ní wonyi ka piasa miñ jigidieke n ganana. ⁶ Ama lele n bala ní wiaha gie wo, ní yaa svigichusinj pam. ⁷ Wusie mañ bala ní, dí viuna a yi ní dí n ga, dama dí yi mañ ka gaya, Susuñjiru wo kaan keñ ní jiginj. Ama mañ ga n nan tuñ wa ní jiginj.

⁸ “U kej kej saŋja dieke wo, u nan dagi tıŋgbanjka gie vuosi wusie yaa gamma bıaŋ ma. Ta bı dagi ba wusie yaa gamma Nmıŋchıgıla aŋaŋ wusie yaa gamma Nmıŋ sarıya diile. ⁹ U nan dagi ba dı ba yaa bıaŋ ba kana ka yi mıŋ yadaka wıa. ¹⁰ A bı gutı, u nan dagi ba Nmıŋchıgıla dı sına die, dama n gara n Chua Nmıŋ jıgiŋ, ta nı kaaŋ bı ye mıŋ bıbra. ¹¹ A bı dagi ba yaa gamma Nmıŋ sarıya diile, dama Nmıŋ wɔŋ dii tıŋgbanjka gie naaŋ wa Sitaani sarıya ta chıvusi wa mıŋ.

¹² “N yaa wıa pam dı n balı nı, ama lele a nan dı dala pam dı nı pɔgılı. ¹³ Ama Nmıŋ Halıkasıka vuodieke dı dagınana wusieke dı kej kej, u nan dagi nı wusie mana. U kaaŋ dı bala aŋaŋ u gbaŋ gbaŋ yiko, ama u nan dı bala wudiekemba u wınnana a nyınnna Nmıŋ jıgiŋ, ta balı nı wudiekemba dı bala a kej a yi. ¹⁴ U nan vaa n ye bıriŋ, dama u nan nagı wa n wıa a balı a yi nı. ¹⁵ Jadike mana n Chua dı sına yiwo n sıtı, die wıa manj baarı Nmıŋ Halıkasıka nan dı naga n wıa a daga nı.

Yaa gamma svgichıvusiŋ aŋaŋ svgıfıalıŋ wıa

¹⁶ “Dıı yi sıaa nı kaaŋ ye mıŋ, ta dı bı yi sıaa nı nan ye mıŋ.”

¹⁷ Die u kvaŋandıusırıba die dı pıasa taŋ dı, “Wıırı gie chıaŋ? U baarı dı, ‘Dıı yi sıaa nı kaaŋ ye mıŋ, ta dı bı yi sıaa, nı nan ye mıŋ’; Ta bı baarı dı, ‘Dama n gara n Chua jıgiŋ.’ ¹⁸ Die ba pıasa taŋ dı, ‘Sıaa ka chıaŋ?’ Tı ka sıba wudieke u balala wa chıaŋ.”

19 Yisa die dì miñjì dì ba yaala ba piásı wa miñj, die wia die u balì a yi ba dì, "N baarì dì, 'Dùi yi svaa nì kaañ ye miñj, ta dùi bì yi svaa nì nan ye miñj.' Wíurì gie nì piasa tamba ta yaala nì sümma ka chiañ? **20** Wusie mañ bala nì, nì nan keñ kuma ta die zoçlıñ ama tıñgbanķa gie vuosi nan dì yaa svigifialıñ; nì svigiti nan keñ chuvusı, ama nì svigichuvusıku nan keñ bürüñ svigifialıñ.

21 "Dì nan dì sùi siba hëgo dì ḥaaana baa u müri ta u svıñ dì chuvusı dene wo, dama u wahala sañja tıñguya miñj, ama u müri kpatı u ḥaañ daañ miñj u wahala ka miñj, dama u ḥaañ yaa wa svigifialıñ u müriına búa a keñ tıñgbanķa gie me wo wia. **22** Die dì sùi añañ nì, lele nì svigiti chuvusıya miñj, ama n nan bì ye nì bibra ta nì nan dì yaa svigifialıñ pam, svigifiali dieke vuon dì kana kaañ bıagı a tuoke a nyıñ nì jigiñ.

23 "Dınuñ daari dì keñ tıñg, nì kaañ juvsı miñj a yaala jaañ. Wusie mañ bala nì, n Chua Nmıñ nan yi nì jadieke mana nì juvsına a yaala n saañ ma. **24** Ama a yaa keñ tıñg jinne, nì ye ka juvsı a yaala jaañ n saañ ma. Nì juvsı ta nì nan ye, amu nì nan dì yaa svigifialıñ pam.

Yisa die dì bala wudieke di bala ka keñ yi wia

25 "N bala nì wıaha gie añañ nandaga, ama sañja kieñ n kaañ bì nagı nandaga a balì yi nì ama n nan balì yuori nì yaa gamma n Chua Nmıñ wia. **26** Sañka dì keñ tıñg nì nan juvsı n Chua n saañ ma, n ka baarì n nan zie nì nañ ma a juvsı wa. **27** Dama n Chua Nmıñ gbañ cho nì miñj, dama nì cho miñj miñj, ta yi yada dì n nyıñ wa n Chua wa jigiñ. **28** Wusie, die n nyıñ wa n

Chua wa jiginj ta kej suvuj tūngbañka gie me, ta lele n nyūnna tūngbañka gie me a yinjji gara u jiginj."

²⁹ Womi u kvañanduisiriba dí balí wa dí, "Ye, lele u wa yuori balí tí miñ ta ka naga nandaga. ³⁰ Lele tí wa siba dí siba jaan mana miñ, ta ka bì mu dí vuonj piásí fu wupriásika. Lele tí yi yada miñ dí señ nyūn wa Nmíñ jiginj."

³¹ Yisa die dí yinjji a piásí ba dí, "Lele ní wa yi yada miñ? ³² Sañja kienj, ta ka wɔñ kej miñ, ta ní mana nan jaasi a ga ní tige ní tige ta n wiari n nyūna ma. Ama n kaan señ a wiari n nyūna ma, n Chua Nmíñ nan dí bie n jiginj. ³³ N balí ní wiaha gie amu ní nan dí yaa sugiduaguij n wiá. Tūngbañka gie me ní nan dii wahala ama ní dii sikimiñ dama n wɔñ nyāñji tūngbañka miñ."

17

Yisa die dí juvsina Nmíñ dene

¹ Yisa die dí bala wiaha gie a kpatí wa, die u daansi ñmíñsikpeñ ta baari dí,

"N Chua, sañka tuvíya miñ. Vaa maniñ fu Bua Dembike ye bürüñ, amu n gbañ n nan vaa fu ye bürüñ. ² Dama fu yína miñ vuota mana yiko dí n yi vuodiekeomba fu nagína a yi miñ wa miivoli dieke dí wone kpatíñ. ³ Miivoli dieke dí wone kpatíñ yiwo dí vuosi summa fúniñ vuodieke dí yine wusie Nmíñ, ta ñmíñ bì wori, ta bì siba maniñ Yisa Masia, vuodieke fu tunna wa. ⁴ N vaa fu ye bürüñ tūngbañka gie me ajanj n kpatína wudiekemba mana fu yi miñ dí n yi wo. ⁵ N Chua, yi miñ bürüñ fu

nijja lele, bürü dieke die n yalla sañja dieke die n benne fu jiginj ta fu ye ka naan dñiaka gie wo.

6 “Vuodiekeomba fu nagina a yi mñj wa, n vaa ba siba fu mñj. Die ba yiwo fu sñti, ta fu nagı ba a yi mñj, ta ba tuo fu wñaha. **7** Ta lele, ba siba dı jadieke mana fu nagina a yi mñj wa nyñj wa fu jiginj. **8** Dama n nagı wa wudiekemba fu nagina a yi mñj wa a yi ba ta ba tuohe; ba siba dı dı yiwo wusie dı n nyñj wa fu jiginj, ta bı yi yada dı fu tunna mñj.

9 “Lele, n jvusa a yia ba. N ka jvusa a yia tñgbanjka gie vuosi mana, ama n jvusa yia vuodiekeomba fu nagina a yi mñj wa, dama ba yiwo fu sñti. **10** Vuodiekeomba mana n yalla yiwo fu sñti, ta vuodiekeomba mana fu yalla dı yi n sñti, ta manj yese bürñj ba wia. **11** Ta lele n kienj wo fu jiginj, ta kaan bı a bie tñgbanjka gie me, ama banñj nñj ba bie wo tñgbanjka ma. N Chva, vuodieke dı yine kası, mñjñj gbara ba ajanj fu saari hagırıbu, saan dieke fu nagina a yi mñj wa ta daa vaa wñj yi be, amu ba nan yi jabalımuñj siba manj ajanj fu dı yine jabalımuñj dene wo. **12** Die n yene bie ba jiginj, die n mñjñj gbarı ba mñj ajanj fu saari hagırıbu, saan dieke fu nagina a yi mñj wa. Die n gbarı ba mñj ta ba wñnyı dı ka baya ntaala vuodieke dı yine Sitaani sñti wa. Naa die yiye mñj amu wudieke dı maagina fu gbanjkı ma wa nan kej a yi wusie. **13** Lele, n kienj wo fu jiginj ama n bala wñaha gie n yene bie tñgbanjka gie me wo, amu ba svigiti nan suuli ajanj svigifialı

dieke n yalla wa chanchaaŋ.

14 “Die n nagı fu wıaha a yi ba mıŋ, ta tıŋgbančka gie vuosi dı haa ba ba kana ka yi tıŋgbančka gie sıtı wa wıa, sıba n gbaŋ dı kana ka yi tıŋgbančka gie sıtı die wo. **15** N ka jvusa fu dı fu vvarı ba a nyıŋ tıŋgbančka gie me ama n jvusa fu dı fu mıŋŋı gbarı ba a nyıŋ wubiatitien, Sitaani nuusi me. **16** N kana ka yi tıŋgbančka gie sıtı dene wo, die gbaŋ ba gbaŋ dı ka yi tıŋgbančka sıtı.

17 “Fu wubalıkaha yi wo wusie, die wıa vaa wusieke gie sen yi ba yi fu sıtı. **18** Die fu tınnna mıŋ tıŋgbančka gie dene wo, die maŋ tıma ba tıŋgbančka gie me. **19** Ba wıa n naga n gbaŋ yıa fu, dı ba yi fu gbaŋ gbaŋ fu sıtı anjan wusie.

20 “N ka jvusa a yıa ba nyına ma, ama n jvusa yıa vuodiekiemba dı bala ba keŋ yi mıŋ yada yaa gamma ba wubalıka ma. **21** N Chua, n jvusa mıŋ dı ba mana yi jabalımıŋ. Vaa ba bemme tı ma sıba fu benne n ma ta n diaŋ maŋ bie fu ma dene wo. Vaa ba yi jabalımıŋ amu tıŋgbančka gie nan yi yada dı fu tınnna mıŋ. **22** Sugiyalıŋ beri dieke die fu yına mıŋ wa, kanıŋ maŋ nagı yıa ba, amu ba yi jabalımıŋ sıba fvnıŋ anjan mıŋ dı yine jabalımıŋ dene wo. **23** N bie wo ba ma, ta fu diaŋ fu bie n ma, amu ba nan keŋ yi jabalımıŋ aŋ tıŋgbančka gie vuosi sımma dı fu tınnna mıŋ, ta fu cho be sıba fu chone mıŋ dene wo.

24 “N Chua, fvnıŋ fu nagına ba a yi mıŋ, n yaala ba bemme n jıgiŋ, jigidieke n bala n bemme, amu ba nan ye fu kötına n saaŋ dene,

dama wəŋ cho miŋ miŋ ta ye naaŋ tıŋgbanjka gie. ²⁵ N Chua, sʊgɪyɪalŋ tien, tıŋgbanjka gie vuosi ka siba fu, ama maniŋ n siba fu miŋ, ta n kvaŋandusırıba gie dı siba dı fu tunna miŋ. ²⁶ N bali ba fu sına dene, ta n nan dı bala ba yaa gamma, amu chotí dieke fu yalla ajan miŋ wa nan dı bie ba ma, ta n diaŋ n nan dı bie ba ma.”

18

Die ba yigine Yisa dene

(Mat. 26.47-56; Maki 14.43-50; Luki 22.47-53)

¹ Yisa die dı juvsina Nmıŋ juvsiku gie a kpati wa, die u nyiŋ mi ajan u kvaŋandusırıba ba ga garısı Kidironi lvaka. Die kvaŋ die benne mi, ta ga juu mi. ² Die Judasi vuodieke dı posine Yisa chıaka die dı siba mi dama Yisa die ɳaan lagısa mi ajan u kvaŋandusırıba. ³ Die wia Judasi die dı ga kvakı mi ajan Romani sojası ajan Nmıŋ jıamıŋ juokpeŋkpıku gbigbarıtı diekemba kikaabitıba nyınkıraha ajan Farasisı vuosisi dı tunna. Die ba yaa wa popolisi ajan kamola ajan ba jibıwagıtı. ⁴ Yisa die dı wəŋ siba wudieke dı bala ka yi wo, die wia die u pıası ba dı, “Mınia nı yaala?”

⁵ Die ba yinji bali wa dı, “Yisa, vuodieke dı nyınnı Nazeriti wa.” Die u baarı dı, “Maniŋ n yine wunıŋ?” Die Judasi, vuoke dı posine u chıaka die zie wo mi ajan ba. ⁶ Die Yisa dı bala dı, “N yine wunıŋ wa”, die ba chıŋ a nyiŋ kvaŋ a nan tıŋgbanj. ⁷ Yisa die dı bı pıası ba dı, “Mınia nı dı dia yaala?”

Ba baari dı, "Yisa, vuodieke dı nyinna Nazeriti wa."

⁸ Yisa die dı baari dı, "N wɔŋ balı ni mui dı n yine wuninj. Dıı yi ni dı dia a yaala manuŋ, die niŋ ni vaa n kuaŋandusuru ba gie ga." ⁹ Die u balı wa naa amu wudieke die u bala wa nan keŋ yi wusie, die u baari dı, "N Chua, n ka vaa vuodieiekemba fu nagina a yi mui wunyi dı bia."

¹⁰ Saŋka mi ta Simoni Piita die dı yaa jibawan, die u vvarı ka a viisi a gobi kikaabituba jakuvri yomu wunyi nuudiigij tibin a taan. Die yomu wa saan die yine Malikusi. ¹¹ Yisa die dı balı a yi Piita dı, "Nagi fu jibika a yi ka föguku ma. Yile mui dı n ka yaala dı n dii wahala dieke n Chua dı nagina a zieŋ mui wo?"

Die ba yalla Yisa a ga Anasi jigiŋ dene

¹² Die Romani sojasisi aŋaŋ ba jakuvnji aŋaŋ Juu vuosi Nmuiŋ jiamuŋ juokpeŋkpiuku gbigbarituba die dı yigi Yisa a bobi wa, ¹³ ta woliŋ yaa wa a ga Anasi jigiŋ. Anasi die yiwo Kayafasi hanuŋ, Kayafasi die yine kikaabituba jakuvnji kanuŋ binuŋ mi. ¹⁴ Die wuninj u bala Juu vuosi nyiŋkuraha dı dı vuna vuobalumij tuo vuosisi mana kuŋ a kpi wo.

Piita die dı chiisine dı u ka siba Yisa dene (Mat. 26.69, 70; Maki 14.66-68; Luki 22.55-57)

¹⁵ Die Simoni Piita aŋaŋ u chanchaaŋ Yisa kuaŋandusuruŋ wunyi die dı dı Yisa kuaŋ. Die kuaŋandusuru wa gie die yi wo vuodieke kikaabituba jakuvri dı sibina. Die wia die u dı Yisa kuaŋ a ga juu kikaabituba jakuvri gbaaku ma. ¹⁶ Ama Piita die dı wları a zie yeŋ me.

Die kvaŋandüsiru wa mi, vuodieke kikaabitiba jakvurı dı sıbına wa die dı yinji a ga a balı wia aŋan havvubı dieke dı zene sanvarı tıŋ wa ta yaa Piita a keŋ juu. ¹⁷ Die havvubike dı piası Piita dı, "Ka yiwo daa wa mi kvaŋandüsiruba wonyi?"

Piita die dı baari dı, "Aayı, n ka yi ba wonyi."

¹⁸ Die watı benne die wia tuntuňtiba aŋan gbigbarıtiba die dı chögisi bolinq a zie a weeble. Piita die dı ga ba jigin a zie weeble.

Kikaabitiba jakvurı die piasina Yisa wwpiasika dene

(Mat. 26.59-66; Maki 14.55-64; Luki 22.66-71)

¹⁹ Die kikaabitiba jakvurı die dı piası Yisa yaa gamma v kvaŋandüsiruba aŋan v dagiku wia.

²⁰ Yisa die dı yinji a balı wa dı, "Die n daga vuosi yaalıŋ ma, ta daga Nmıŋ jıamıŋ juone me aŋan Nmıŋ jıamıŋ juokpenkpučku ma jigidieke Juu vuosi mana dı ḥaana a lagıŋsa wa. Manıŋ die n ka lobiři a balı wıŋ. ²¹ Ta bıa wia fu piasa mıŋ? Piası vuodiekkemba dı wunnana mıŋ wa. Dama ba sıba wudieke n bala wa mıŋ."

²² Die Yisa die dı bala naa wa, die gbigbarıtiba wonyi dı zene gbigi wo die dı falı wa ta baari dı, "Die ba bala wia a yia kikaabitiba jakvuny?"

²³ Die Yisa die dı yinji a balı dı, "Dı yi wubıan maŋ balı, balı vuon mana giena dı dı yiwo bıan, ama dı yi wusie aŋan wudieke n bala wa, bıa wia fu nıga mıŋ?"

²⁴ Womi Anasi die dı vaa ba nagı Yisa a ga Kayafasi jigin, vuodieke dı yine kikaabitiba jakvurı; ta die ba ye bobi Yisa.

*Piita die dı bına a chiisi dı v ka sıba Yisa dene
(Mat. 26.71-75; Maki 14.69-72; Luki 22.58-62)*

²⁵ Piita die ye zie wo mi a weeble bolibu, womi die ba pıası wa dı, “Ka yiwo daa wa mi kuañandıusırıba wonyı?”

Ama Piita die dı chiisi ta baarı dı, “Aayı, n ka yi ba wonyı.”

²⁶ Die kıkaabitıba jakvvırı yçnısı wonyı, vuodieke nımbua Piita dı gobine v tıbırı dı pıası wa dı, “Die n ka ye fu añaŋ wa kvakı ma?” ²⁷ Ta Piita die dı bı chiisi. Lele womi kparaanı dı kvn.

*Paliti die dı dine Yisa sariya ta baarı dı ba kvv
wa dene*

(Mat. 27.1, 2, 11-14; Maki 15.1-5; Luki 23.1-5)

²⁸ Die ba nagı Yisa a nyıŋ Kayafasi tigin me a yaa wa ga tıŋgbanıka jakvvırı vuodieke die dı dine Paliti* tiginj. Die sukvleelinj die wonde. Die Juu vuosi die ka juu v tigiri[†] dama die ba yaala ba mıñŋı a pögüli ba gbaŋ vıunıŋ Nmıñ nıñŋı, amı ba nan bıagli dii gasıtıaŋkv duvugaka. ²⁹ Die wıa Paliti die dı nyıŋ a ga ba jiginj, a pıası ba dı, “Bıa nı baa daa wa gie yiye?”

³⁰ Die ba yıñŋı a balı wa dı, “U tıŋ ka yi wıuŋ, tı tıŋ kaan yaa wa keŋ fu jiginj.”

³¹ Ta Paliti dı balı a yi ba dı, “Nı gbaŋ gbaŋ nı yaa wa a ga dii v sariya nı mıraha dı dagına dene.”

Die Juu vuosi nyıñkvraha dı yıñŋı baarı dı, “Tı wo sieŋ dı tı kvv vuonj.” ³² Naa die yiye mıñ,

* **18:28** 18.28 Paliti die yiwo Romani tıŋgbanı naanı Siiza nyıñkvrara wonyı. † **18:28** 18.28 Dı yi ba juu vuodieke dı kana ka yi Juu vuonj tigiri die yie be dıgıntı.

amu Yisa die dı balla dı u nan kej kpi kuŋ dieke wo kej yi wusie.

33 Die Paliti die dı yiŋŋi juu tigiri suŋ ta wa Yisa a piásı wa dı, “Fu yine Juu vuosi naaŋ wa?”

34 Yisa die dı yiŋŋi a piásı wa dı, “Fu gbaŋ gbaŋ fu wɔpiásikuŋ wʊnna yaa vuosi bala fu yaa gamma n ma?”

35 Paliti die dı yiŋŋi a baari dı, “Yi tama n yiwo Juu vuon yaa? Dı yiwo fu gbaŋ gbaŋ fu vuosi aŋaŋ ba kíkaabitiba jakvurı yalla fu a kej n jigiŋ. Bia fu yi?”

36 Yisa die baari dı, “N naarı ka yi tıŋgbanjka gie sıtı, ka tıŋ yiwo tıŋgbanjka gie sıtı n dıduſırıba tıŋ nan wagı dı Juu vuosisi da yigi miŋ. Aayı, n naarı ka yi tıŋgbanjka gie sıtı.”

37 Die Paliti die dı piásı wa dı, “Die nıŋ seŋ yiwo naaŋ?” Die Yisa dı baari dı, “Wa, fvnıŋ fu balla dı n yiwo naaŋ. Ba mıri miŋ miŋ a kej tıŋgbanjka gie me wubalımiŋ wıa, dı n balı yaa gamma wusieke me. Ta vuodieke nıŋ mana dı yine wusieke sıtı dı wuma miŋ.”

38 Paliti die dı piásı dı, “Bia yine wusie?” Balıku gie kvaŋ chaaŋ die u nyıŋ ga Juu vuosi nyıŋkvraha jigiŋ, a baari dı, “N ka ye wudieke daa wa dı yine a chıvı. **39** Ama nı chıvaraha suŋ n ɻaaŋ vuari wa dansarıka vuon a yıa nı gasıtıaŋku dvıga saŋŋa mana. Nı yaala n vuari wa Juu naaŋ wa a yi nı yɔrı?” **40** Die ba yiŋŋi balı wa aŋaŋ lɔlkruŋ dı, “Aayı, daa wvnıŋ, tı yaala Barabasi.” Barabasi die yiwo gbigbatıru.

19

¹ Womi Paliti die dī vaa ba tībī Yisa ajan̄ kpaasiñ. ² Ta sojasisi die dī nagī han̄gɔ̄csı a wonsı sibubin̄ a nagī a bubi wo, a nagī jayeekiwañ ḥmūnīñ a yeegi wo, ³ a kej bala dī, "Juu vuosi naan̄ wa tī waasa fu", ta die fala wa.

⁴ Die Paliti dī bī nyiñ vuosisi jigiñ bıbra a balı ba dī, "Nī ye, n nan yaa wa a kej nyiñ a yī nī an̄ nī sı̄mma dī maniñ a ka ye wudieke unction a chuvı̄sı." ⁵ Die Yisa dī kenne nyiñ ta bubi han̄gɔ̄csı sibubike ta yeegi jayeekiwañ ḥmūnka, Paliti die dī balı a yī ba dī, "Daa wa wonna."

⁶ Die kikaabituba nyiñkvraha ajan̄ ba Nmūñ jı̄amıñ juokpenkpı̄ku gbigbarıtuba die dī yene Yisa wa ba nata dī, "Nī kpaası wa dagarıkun̄ ma, nī kpaası wa dagarıkun̄ ma." Ama Paliti die dī yiñji a balı ba dī, "Nī gbañ gbañ nī nagī wa a ga kpaası wa dagarıkun̄ ma. Dama maniñ n ka ye wudieke unction a chuvı̄sı."

⁷ Die kpı̄kpaakv dī yiñji a balı wa dī, "U baari dī unction yiwo Nmūñ Bua! Tī mıraha dī baari dī unction ba kuvu wa miñ."

⁸ Paliti die dī wonna ba bala naa wa, die ḥmaamıñ dī bī faası yigi wo. ⁹ Die unction yiñji juu gbaakv suñ a pı̄ası Yisa dī, "Sı̄a fu nyiñ?"

Ama Yisa die ka yiñji balı wa wı̄iñ. ¹⁰ Ta Paliti dī bī a pı̄ası wa dī, "Kaañ tögı̄ñ miñ? Sı̄mma dī n yaa yiko a baan̄ bı̄agı a vaa fu ga yɔ̄ri, ta bīnan̄ bı̄agı vaa ba kpaası fu dagarıkun̄ ma."

¹¹ Yisa die dī yiñji a balı dī, "Fı̄nuñ yaa wa yiko n ma dama Nmūñ nagı̄na ka a yī fu. Die wı̄a vuodieke dī nagı̄na miñ a kej yi fu nuusi me bı̄an̄ tı̄an̄ fu miñ."

12 Paliti die dı wunna naa wa, die u mia dı u tuj vaa Yisa ga yɔri. Ama Juu vuosisi die dı nata bala wa dı, “Dı yi fu vaa u ga yɔri, die niŋ ka yi naan Siiza zua, dama vuodieke niŋ mana dı bala dı u yiwo naan yiwo naakpeŋkpiŋ Siiza dataan.”

13 Die Paliti dı wunna naa wa, die u yaa Yisa a keŋ nyiŋ yen me a suŋŋ kali u sarıya diile gbaŋti ma jigidieke ba wasınana Taŋ Koriŋ. (Juu vuosi jabalıkuŋ ma ba wasa ka Gabata.) **14** Die ka yiwo ȳmıntıvası, ta die ka tʊnvʊvʊsa dı baa dı yi gasıtiaŋku duvugaka daraan. Paliti die dı balı a yi Juu vuosisi dı, “Nı naan wa wunna.”

15 Die ba yinŋi natı a baarı dı, “Kuu wa! Kuu wa! Kpaası wa dagarıkıŋ ma.”

Paliti die dı piası ba dı, “Nı yaala n kpaası wa nı naan wa dagarıkıŋ ma?”

Die kıkaabitıba nyiŋkuraха die dı baarı dı, “Tı wo naakpiŋ a gutı naan Siiza ma.”

16 Womi Paliti die dı nagı Yisa a yi dı ba ga kpaası wa dagarıkıŋ ma.

*Die ba kpaasına Yisa dagarıkı ma dene
(Mat. 27.32-44; Maki 15.21-32; Luki 23.26-43)*

Die wıa sojasisi die dı nagı Yisa. **17** Die u chii u dagarıkı ba yaa wa a nyiŋ gara jigidieke ba wasınana “Sikpeŋkogiliŋ jigiŋ.” (Juu vuosi jabalıkuŋ ma ba wasa ka Goligota). **18** Mi die ba kpaası wa dagarıkı ma; ta die bı kpaası dembisi bale dagarısı ma a gutı Yisa ma, ta wunuŋ mana die dı bie u lugıŋ ta u bie ba suŋsuŋ. **19** Paliti die dı maagı a diisi jaaŋ ma a nagı a kpaası a mari Yisa dagarıkı dı,

“NAZERITI VUON YISA,VUODIEKE DÌ YINE JUU
VUOSI NAAN WA.”

²⁰ Juu vuosi pam die dì karin würi gie dama jigidieke die ba kpaasına Yisa dagariku ma die ka yua anjaŋ Jerusalemi. Die ba maagı würi wa Juu vuosi anjaŋ Romani vuosi anjaŋ Giriiki vuosi nyinbalika ma müŋ. ²¹ Die Juu vuosi kukaabituba nyinkuraha die dì balı a yi Paliti dì, “Bia wia fu maagı dì u yine Juu vuosi naan wa? Tıŋ mu fu maagı wa dì, ‘Daa wa baari u yine Juu vuosi naan wa.’ ”

²² Paliti die dì yinji balı ba dì, “Wudieke n maagına wa wo tarigun.”

²³ Die sojasisi die dì kpaasına Yisa dagariku ma kuaŋ chaan, die ba nagı u nyinjeeke a puo bunisa, ba wonyı mana die dì nagı kaanı. A kuaŋ chaan ba bı nagı u jayeekiwaŋ dieke dì benne sun ma ba yugına jamuumiŋ, ta wo baalıŋ wa. ²⁴ Die sojasisi die dì balı a yi taŋ dì, “Nı da vaa tı chürü ka; ama nı vaa tı taa chaachaa a ye vuodieke dì bala u dii ke.” Naa die yiye müŋ amu wudieke Nmıŋ gbaŋku dì balla wa nan keŋ a yi wusie dì;

“Die ba puo n gatı a yi tamba
Ta taa chaachaa n jayeekiwaŋ dieke dì
benne sun ma wia.”

Naa sojasisi die dì yi.

²⁵ Die Yisa nun die zie mi a gbigi dagarikuru, wunuŋ anjaŋ u nimbua Meri vuodieke die dì yine Kilopasi hogu wa, anjaŋ Meri vuodieke dì nyinna Magidalini. ²⁶ Yisa die dì ye u nun anjaŋ u kuaŋandüsırı dieke u faasına cho dì zene mi

wo, die wia die u balı yi u nuŋ wo dı, “Geŋ wo wana a yi fu Buadembinj.”

²⁷ Ta balı u kuaŋandiusuru wa dı, “Fu diaŋ fu naa wunna.” A nyiŋ diniŋ daari mi, u kuaŋandiusuru wa mi, dı nagı Yisa nuŋ u ga bie u tigij me.

Yisa kuŋ wia

(Mat. 27.45-56; Maki 15.33-41; Luki 23.44-49)

²⁸ Ka kuaŋ chaaŋ Yisa die dı miŋŋi dı wiaŋ mana wa kpatı miŋ, die u baari dı, “Nyanyuule yalla miŋ.” Die u balı wa naa amu wudieke dı maagına Nmıŋ gbaŋku ma wa nan keŋ yi wusie.

²⁹ Die kpagiŋ die zene mi aŋaŋ daŋmuisiŋ die ba nagı gbaara a lu bu ma, a nagı saagı daaŋ sikpenj a kɔtı ka jvalı a gbi u nuŋan. ³⁰ Die Yisa dı nyune bu a kpatı wa, die u baari dı, “Dı kpatıya miŋ!”

Ta die nagı u haalıŋ a yi Nmıŋ.

Die ba tɔbina Yisa lugıŋ aŋaŋ timiŋ dene

³¹ Die ka tʊnvʊvʊsa baa ka yiwo Juu vuosi davvʊsikiri daraanŋ aŋaŋ gasıtaŋku duvugaka daraanŋ. Die ka yiwo daakpiŋ a yi Juu vuosisi, ta die ka yaala vuodiekkemba ba kpaasına dagarisı ma nyiŋgbanıŋ wıarı mi diniŋ daari mi. Die wia die ba jvʊsı Paliti dı u vaa ba wıı ba nagısı ta nagı ba nyiŋgbanıŋ a keŋ suŋŋ tıŋgbanj. ³² Die sojasisi die dı wolıŋ a wıı dembisi bale wo ba kpaasına mi wo nagısı. ³³ Die ba kenne tıŋg Yisa wa, die ba ye ta u wɔŋ a kpi miŋ, die wia die ba ka wıı u nagısı. ³⁴ Ta sojasi wunyı die dı tɔbı Yisa lugıŋ aŋaŋ u timiŋ. Lele womi zıŋ aŋaŋ nyaŋ die dı keŋ nyiŋ. ³⁵ Tı sıba a baari wıırı gie yiwo

wusie dama vuodieke dì yene ke wo balla. Lele nì gbañ nì nan bıagı yi yada. ³⁶ Wıaha gie mana yiye mìn amà wudieke Nmıñ gbañku dì bala wa nan keñ yi wusie, die ka baari dì, “Ba kaañ wì u kòbiniñ kaani gbañ.” ³⁷ Ta Nmıñ gbañku dì bì balı jigin kaani dì, “Vuosi nan keñ daansa vuodieke ba tòbina u lugin anjañ timinj.”

Yisa nyıñgbanıñ guule wìa

(Mat. 27.57-61; Maki 15.42-47; Luki 23.50-56)

³⁸ Ka kuañ chaan Josefu vuodieke dì nyinna Arimatia die dì juvsi Paliti dì u nagı Yisa nyıñgbanıñka. Die Josefu die yiwo Yisa dìdüsiru, ama die u lòbiri a dì wa mìn, dama die u chiga Juu vuosi nyıñkuraha ñmaamıñ mìn. Paliti die dì yi wa sien die wìa Josefu die dì a nagı nyıñgbanıñka. ³⁹ Ta Nikodimosi vuodieke die dì gana Yisa jigin yuñ kaani wa, die beline Josefu, ta pögüli nyınnyyugıñvuna dieke ba bala ba nagı yi Yisa nyıñgbanıñka, die a yiwo sıba gbarıgbınıñ banj anu. (Die ba nagı wa nyindieke ba wasınana miri anjañ alosi a wınsı ha.) ⁴⁰ Die ba bale wo die dì nagı Yisa nyıñgbanıñka a veli ke anjañ garıhaalı yıalıñ anjañ nyınnyyugaha, sıba die Juu vuosisi kunj guule chvara dì dagına die. ⁴¹ Die ba kpaasına Yisa jigidieke wo, kuañ die bene mi, ta vörin die dì wəñ bie mi ta die ba ye ka guu vuon kaniñ vöríku ma. ⁴² Die tuñ dì bala ka vùñ, dì Juu vuosi davvusıkırı daraanj wa, ta vöríku diañ die dì gbigi mi wo, die wìa die ba guu wo mi.

20

*Yisa die dı hagini kuŋ me dene
(Mat. 28.1-8; Maki 16.1-8; Luki 24.1-12)*

¹ Ta Juu vuosi davvusıkırı daraan̄ die dı keŋ tıaŋ, ta Alasiri daraan̄ sukuleeliŋ ta die dı ye sibi, Meri Magidalini die dı ga Yisa vöríku jigiŋ, ta die a ye taŋ dieke ba nagina a ligi vöríku nuaŋ dı biline. ² Die wia die u chıgı a ga Simoni Piita aŋaŋ Yisa kuaŋandıusırı dieke Yisa dı faasına a cho wo jigiŋ, ta balı ba dı, “Ba vuari wa tı Yomutieŋ a nyuŋ vöríku ma, ta tu ka sıba jigidieke ba nagina wa a ga duŋ.”

³ Die Piita aŋaŋ Yisa kuaŋandıusırı wa mi die dı chıgı gara, ⁴ ama Yisa kuaŋandıusırı wa mi die dı faasi a chıgı a tıaŋ Piita a wolıŋ a ga tugı vöríku jigiŋ. ⁵ Die wunuŋ kuaŋandıusırı mi die dı suŋı zvırı a ye garıhaalı yıalıku ba naguna guu Yisa wa dı duŋana ama die u ka juu vöríku suŋ. ⁶ Womi Simoni Piita, vuodieke dı wıaruna kuaaka dı keŋ tugı, a juu vöríku suŋ a ye garıku dı duŋana, ⁷ aŋaŋ garı dieke ba nagina vili Yisa sikpeku. Die garıku mi die kpeŋ ba kpenne ka dene wo a vili u sikpeku a duŋ ka nyuŋna ma. ⁸ Ka kuaŋ chaan̄ kuaŋandıusırı wa mi die dı wolinne a tugı wa gbaŋ die dı juu vöríku suŋ a ye ta yi yada. ⁹ Ama die ba ye ka sıba wudieke dı maagina Nmıŋ gbaŋku ma chıaŋ, dı Yisa nan hagi kuŋ me wo. ¹⁰ Womi die u kuaŋandıusırıba dı yiŋŋi a kuli.

*Yisa die dı nyinna Meri Magidalini jigiŋ dene
(Mat. 28.9, 10; Maki 16.9-11)*

¹¹ Ama Meri nūj die dī wīari a zie vōrīku jigiñ a kūma. Die u kūnana wa die u sūnū zūvū a daansı vōrīku sūñ ¹² a ye malakasi bale dī yeegine nyūnyūala wōnyī dī kali jigidieke die ba nagūna Yisa nyūngbañka a dwañ wa sikpeñ chaan̄ ta wōnyī dīan̄ dī kali u nagīsi chaan̄. ¹³ Die ba pīasī wa dī, “Hēgu, bīa wīa fū kūma?”

U yinñji a balī ba dī, “Ba nagī wa n Yōmūtieñ ta man̄ ka suba jigidieke ba nagūna wa a ga dwañ.”

¹⁴ Die u balla naa a kpatī wa, die u yinñji a ye Yisa dī zene mi, ama die u ka mūññiya dī dī yiwo Yisa. ¹⁵ Yisa die dī pīasī wa dī, “N taa, bīa wīa fū kūma? Mūnia fū dī dīa yaala?” Meri nūj die yile dī dī yiwo kūaku tūntūntū, ta die balī a yī wa dī, “Jakusūñ, dī yi fū nagūna wa, dagī mūñ jigidieke fū nagūna wa a ga dwañ añ n ga nagī wa.”

¹⁶ Yisa die dī baarī dī “Meri”, die Meri die dī yinñji a tuoli wo a wa wa Juu vuosi jabalikūñ ma dī, “Raboni!” (Ka chīañ yine “Dīdagiru”.)

¹⁷ Yisa die dī balī a yī wa dī, “Da keñ a gbi mūñ, dama n ye ka yinñji ga ñmūñsikpeñ n Chūa jigiñ, ama ga a ga balī n nūmballılı dī n yinñji gara n Chūa vuodieke dī yine nī gbañ nī Chōoñ wa jigiñ; wōnūñ u bīna a yi n Ñmūñ añañ nī gbañ nī Ñmūñ.”

¹⁸ Die wīa Meri Magidalini die dī ga a ga Yisa dīdūsırıba jigiñ a balī ba dī u ye wo tī Yōmūtieñ wo. Ta balī ba wudieke u bala wa wa.

*Yisa die dī nyinna u kvañandūsırıba jigiñ dene
(Mat. 28.16-20; Maki 16.14-18; Luki 24.36-49)*

¹⁹ Die Alasirika mi daraañ yuñ, Yisa kvañandūsırıba die dī lagīsi tan̄ a bie juoñ me ta

kparı, dama die ba chiga Juu vuosi nyiñkura ha ñmaamıñ miñ. Womi Yisa die dı keñ zie ba sunsunj, a baari dı, "Sugidvagıñ bemme nı ma." **20** Die u balla naa a kpatı wa, die u nagı u nuusisi vörítiti añañ u lugıñ vöríku a dagı ba. Die u kuañandıüsürüba die dı yene wo wo, ba svigti dı paalı fialı. **21** Womi Yisa die dı bı balı a yi ba dı, "Sugidvagıñ bemme nı ma. N Chua Ñmiñ dı tunna miñ dene wo, die gban mañ tuma nı." **22** U balı die ta die voosi a yi ba ma a baari dı, "Nı tuo Ñmiñ Halıkasıka. **23** Dı yi nı nagı vuon tumbiatı a chaa wa, u señ ye tumbiatı naachaala miñ, ama dı yi nı ka nagı vuon tumbiatı a chaa wa, u kaañ señ ye tumbiatı naachaala."

Yisa añañ Tomasi wia

24 Ama u kuañandıüsürüba banj añañ bale wo wonyı ba wasınana Tomasi, ta ba bı wasa wa Yiibiri die wo ba jigiñ sañja dieke Yisa dı kenne wo. **25** Die u kuañandıüsürübanıñ ba dı bala wa dı, "Tı ye tı Yomvienj miñ." Tomasi die dı balı ba dı, "Dı yi mañ ka ye yimaha vörítı u nuusi me ta nagı n nuubisi a yi kujagılagısı ma ta nagı n nuun a yi lugırı kujagılagısı ma, n kaañ yi yada."

26 Ka daraa anıı daraanı bıbra, Yisa kuañandıüsürüba die dı lagısı tañ a bie juoñ me, Tomasi die bie ba jigiñ sañka gie, ta die ba bı kparı sanvaha. Die sanvaha die kparıya miñ ama Yisa die dı keñ a zie ba sunsunj, a baari dı, "Sugidvagıñ bemme nı ma, **27** ta balı Tomasi dı, 'Nagi fu nuubiñ a nagı yi giena, ta daansı n

nuusi ta nagı fu nuun a yi n lugırı ma, ta daa bı chıılı ama ta yi müŋ yada.’ ”

28 Tomasi die dı yiŋŋi balı wa dı, “Fu yine n Yomutieŋ aŋaŋ n Nmıŋ.”

29 Yisa die dı piásı wa dı, “Fu yene müŋ wıa fu yi yada? Sugıfıalıŋ bie vuodiekeomba dı kana ka ye müŋ ta yi müŋ yada ma.”

Wudieke wıa ba maagına gbaŋku gie

30 Yisa die yi mamachi wıa atan pam v kvaŋandıüsırıba nine me ta ba ka maagıha a yi gbaŋku gie me. **31** Ama wudieke ba maagına gbaŋku gie me, ba maagıya dı nı yi yada dı Yisa yine Nmıŋ Vuovvarıkırı Masia wa, ta bı yi Nmıŋ Buadembıŋ. Dı yi fu yi wo yada, nan dı yaa miivoli v saaŋ ma.

21

Yisa die dı nyınnı v kvaŋandıüsırıŋ ba bayırpıŋ jigiŋ dene

1 Genke kvaŋ chaŋ Yisa die dı bı nyıŋ v kvaŋandıüsırıba jigiŋ, gbagıkpıŋ dieke ba wasınana Taberisi* ma. Naa die v nagına v gbaŋ a dagı ba: **2** Die Simoni Piita aŋaŋ Tomasi (vuodieke die ba bına wasa Yiibiri) aŋaŋ Nataniali, (vuodieke dı nyınnı Keenani dieke dı benne Galili tıŋgban ma wa), aŋaŋ Zebedi ballılı, aŋaŋ Yisa kvaŋandıüsırıŋ bale bataŋ, die lagısına. **3** Womi Simoni Piita dı balı a yi ba dı, “N gara zaasıŋ yigıŋ.”

* **21:1** 21.1 Galili gbagıkpıŋ saaŋ bına yi Taberisi.

Die ba balı wa dı, "Tı nan ga aŋaŋ fu." Die wıa die ba juu haarık, ama kanıŋ yuku mi die ba ka yigi jaaŋ mana. ⁴ Ka sukvleelinj Yisa die dı keŋ zie gbagırı nuŋama u kvaŋandıusırıba die ka mıŋŋıya dı dı yiwo wuŋıŋ. ⁵ Die u wa ba dı, "N zuamba, nı ka yigi zaasıŋ?"

Ta ba yiŋŋı balı wa, wa.

⁶ Die u baarı dı, "Nı nagı nı nıku a taŋ haarıkı nuudiigıŋ chaŋ, ta nı nan yigi atan." Die wıa die ba nagı nıku a taŋ, ta die ka bıagı a datı ka a keŋ jıvalı, dama die ka faası yigi wo zaasıŋ pam.

⁷ Yisa kvaŋandıusırı dieke u faasına cho wo dı balı a yi Piita dı, "Dı yiwo tı Yomutieŋ wo." Die Simoni Piita dı wuŋna dı dı yiwo tı Yomutieŋ wo, u nagı u jayeekiŋ a yeegi (dama die u wuuri wo u nyinti mıŋ) ta die yugi a suŋŋı nyaabu suŋ.

⁸ Die kvaŋandıusırı banıŋ ba die dı dəŋ haarıkı a keŋ gbagırı nuŋama ta haarıkı dı data nıku dı suuline aŋaŋ zaasıbu, dama die ba ka yıa aŋaŋ gaŋ, ba aŋaŋ gaŋ die yiwo sıba naŋ magısa kobię. ⁹ Die ba tıgına gaarı die ba ye paanı aŋaŋ bolikaala, ta zaasıŋ dı diisi bolikaalaha ma. ¹⁰ Womi Yisa die dı balı ba dı, "Nı yaa zaası dieke nı yigine wo atan a keŋ."

¹¹ Die wıa, Simoni Piita die dı juu haarıkı a datı nıku a keŋ jıvalı gaŋ, ka suuli aŋaŋ zaasıkpıuma; die ba bıısı ha a yi nyinti kobię aŋaŋ banıſı-nu aŋaŋ ataa. Aŋaŋ die a dala wa mana, ama nıku die ka chıriya. ¹² Yisa die dı balı a yi ba dı, "Nı keŋ a ńobi." Ama u kvaŋandıusırıba wuŋıŋ gbaŋ die wo sikimiŋ dı u pıası wa dı, "Mınia yine fu?" Dama die ba

siba dī dī yiwo tī Yōmūtieñ wo. ¹³ Die wia die Yisa die dī nagī paanukū a nagī yī ba, ta bī nagī zaasibū dīaŋ a yī ba.

¹⁴ Naa die yiwo būtaa ma Yisa dī nyinna u kuaŋandūsiriba jīgiŋ u kumbu hagiŋ kuaŋ chaaŋ.

Yisa die dī bala wia a yī Piita dene

¹⁵ Die ba dine a kpatī kuaŋ chaaŋ, Yisa die dī pīasī Simoni Piita dī, “Simoni, fūnīŋ Jōon būa, fu cho mīŋ mīŋ a tīaŋ nyinti gie mana?”

Die u yiŋŋi baari dī, “Wa, n Yōmūtieñ, siba a baari n cho fu mīŋ.”

Yisa dī balī wa dī, “Die nīŋ daansīma n yiipolaha.” ¹⁶ Yisa die dī bī pīasī wa bule me dī, “Simoni, fūnīŋ Jōon būa, cho mīŋ mīŋ?”

U yiŋŋi baari dī, “Wa, n Yōmūtieñ siba dī n cho fu mīŋ.”

Yisa dī balī a yī wa dī, “Daansīma n yiise.” ¹⁷ Yisa die dī pīasī wa ka būtaa ma dī, “Simoni, fūnīŋ Jōon būa, cho mīŋ mīŋ?”

Ta Piita sūŋ dī chūvūsī, dama Yisa die pīasī wa mīŋ būtaa ma dī, “Cho mīŋ mīŋ.” Die u yiŋŋi balī wa dī, “N Yōmūtieñ, siba wīŋ mana mīŋ, ta bī siba dī n cho fu mīŋ.”

Yisa die dī balī yī wa dī, “Daansīma n yiise. ¹⁸ Wusie maŋ bala fu: Die fu yine dalvakīrī, die aŋ bōba fu gbanīŋ mīŋ a gara jigidieke mana fu yaalınana, ama fu keŋ kuruŋ, nan tūrī fu nuusi aŋ vuogaan bōbī fu fu gbanīŋ ta yaa fu ga jigidieke fu kana ka yaala dī fu ga.” ¹⁹ Yisa die balī wa naa, a dagī Piita dī bala u kpi kuŋ

dieke ta vaa Nmij saaj ye biriij dene. Ka kuaŋ
chaaj Yisa dí balí wa dí, "Día miŋ."

*Yisa aŋaj v kuaŋandüsiru dieke v faasina cho
wia*

²⁰ Piita die dí yiŋji a ye Yisa kuaŋandüsiru
dieke v faasina a cho wo dí dína ba. Wunij die
v kalla a gbigi Yisa wa saŋja dieke die ba dinene
nyindiikehe, ta die piası wa dí, "N Yomutienj,
münia bala v posı fu chıaka?" ²¹ Die Piita dí yene
wo, die v piası Yisa dí, "N Yomutienj, ta daa wa
gie diaŋ?"

²² Yisa die dí yiŋji a balí wa dí, "Dí yi maŋ
yaala v bemme v mísí ma a ga tvgi saŋja dieke
n balla n yiŋji keŋ wo, ka ye fu wo sıa?" Fvnij
ko díla miŋ.

²³ Die wia die ka muvli Yisa díduisiriba svŋ dí,
wunij kuaŋandüsiru wa mi ka baa v kpi. Ama
Yisa die ka balí dí v ka baa v kpi; ama die v baari
dí, "Dí yi maŋ yaala v bemme v mísí ma a ga
tvgi saŋja dieke n balla n yiŋji keŋ wo, ka ye fu
sıa?"

²⁴ Wunij kuaŋandüsiru wa gie yine vuodieke
dí balá wiaha gie mana, ta bı maagıha, ta tı sıba
dí wudieke v balala wa yiwo wusie.

Wiaha kpatıŋ

²⁵ Yisa die yiwo wia pam a gvtı wudiekemba
dí maagına gbaŋku gie me. Dí yi ba tıŋ maagi
a mana a yi gbaŋti ma, n yile dí yaalıŋ kaan dí
bie tıŋgbaŋka gie me a baŋ nan juu.

xc

Ɣmin̄ Nuahaalun̄ Gbanuŋ Kɔmuŋ Konni NT (Ghana)

copyright © 2004-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Konni)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57